

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT

ÚSTAV FINANČÍ

INSTITUTE OF FINANCES

ZHODNOCENÍ IMPLEMENTACE IFRS 13 FAIR VALUE MEASUREMENT VE VYBRANÉ ÚČETNÍ JEDNOTCE

EVALUATION OF IMPLEMENTATION OF IFRS 13 FAIR VALUE MEASUREMENT IN THE SELECTED
BUSINESS UNIT

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Bc. Lucia Račková

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. Zuzana Křížová, Ph.D.

BRNO 2019

Zadání diplomové práce

Ústav:	Ústav financí
Studentka:	Bc. Lucia Račková
Studijní program:	Ekonomika a management
Studijní obor:	Účetnictví a finanční řízení podniku
Vedoucí práce:	Ing. Zuzana Křížová, Ph.D.
Akademický rok:	2018/19

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně zadává diplomovou práci s názvem:

Zhodnocení implementace IFRS 13 Fair Value Measurement ve vybrané účetní jednotce

Charakteristika problematiky úkolu:

Úvod

Cíle práce, metody a postup zpracování

Teoretická východiska práce v oblasti vykazování účetních informací v různých systémech s důrazem na konvergenční procesy

Analýza zobrazení ekonomických jevů v účetních výkazech vybraných společností vykazujících podle IFRS

Posouzení aplikace principů Fair Value Accounting a jeho dopadů na relevantnost informací zveřejňovaných v účetních závěrkách a zpracování návrhů doporučení

Závěr

Seznam použité literatury

Přílohy

Cíle, kterých má být dosaženo:

Cílem diplomové práce je posouzení aplikace principů Fair Value Accounting a jeho dopadů na relevantnost informací zveřejňovaných v účetních závěrkách včetně zpracování návrhů doporučení pro vybranou skupinu uživatelů účetních informací.

Základní literární prameny:

DVOŘÁKOVÁ, Dana. Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS. 4. aktualiz. a rozš. vyd. Brno: BizBooks, 2014. ISBN 978-80-265-0149-7.

FICBAUER, Jiří. Mezinárodní standardy účetního výkaznictví. Brno, CERM, 2016. ISBN 978-80-2-4-5390-6.

IFRS do kapsy 2015. In: Deloitte [online]. 2015. Dostupné z:
https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/audit/IFRSdo_kapsy_2015.pdf.

MELVILLE, Alan. International financial reporting: a practical guide. 4th ed. Har-low: Pearson, 2014. ISBN 978-02-7378-597-2.

SAXUNOVÁ, Darina. Financial statements under the US GAAP and IFRS: theory, concepts, problems of financial accounting. Prague: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-646-4.

VAŠEK, Libor. Finanční účetnictví a výkaznictví. 2. aktualiz. vyd. Praha: Institut certifikace účetních, 2014. ISBN 978-80-86716-97-8.

Termín odevzdání diplomové práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2018/19

V Brně dne 28.2.2019

L. S.

doc. Ing. Vojtěch Bartoš, Ph.D.
ředitel

doc. Ing. et Ing. Stanislav Škapa, Ph.D.
děkan

Abstrakt

Táto diplomová práca sa zaoberá problematikou oceňovania dlhodobého hmotného majetku reálnou hodnotou podľa IAS/IFRS. Hlavným obsahom je dopad precenenia dlhodobého majetku z historických cien na reálnu hodnotu. V práci je ďalej charakterizovaná harmonizácia účtovných systémov a podrobne rozobraný štandard IFRS 13 – Fair Value Measurement. Práca je zameraná na konkrétny podnik, pričom je popísaná predovšetkým metodika oceňovania daného majetku. Časť práce je venovaná zobrazeniu potenciálne sa vyskytujúcich rizík užívateľov účtovnej závierky.

Kľúčové slová

Reálna hodnota, oceňovanie, zákon o účtovníctve, dlhodobý majetok, vykazovanie, súvaha

Abstract

This diploma thesis deals with the issue of fair value measurement of tangible long-lived assets under IAS/IFRS. Its objective is to assess the impact of revaluation of long-lived assets from their historical prices to their fair value. The work further characterizes the harmonization of the accounting systems and detailed described IFRS 13 – Fair Value Measurement. The work is focused on company describing particular the valuation methodology as well as specific data on the asset. At the end of the work the potential risks of users of the financial statements are displayed.

Key words

Fair value, Measurement, Accounting Act., Long-lived assets, reporting, balance

Bibliografická citácia

RAČKOVÁ, Lucia. *Zhodnocení implementace IFRS 13 Fair Value Measurement ve vybrané účetní jednotce* [online]. Brno, 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.vutbr.cz/studenti/zav-prace/detail/111981>. Diplomová práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, Ústav financí. Vedoucí práce Zuzana Křížová.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je původní a zpracoval jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušil autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 6. května 2019

.....

podpis autora

Pod'akovanie

Týmto by som sa rada chcela poďakovať Ing. Zuzane Křížovej, Ph.D za cenné rady, jej čas a odborné vedenie počas písania diplomovej práce. Ďalej by som sa rada poďakovala podniku SE a. s., za ochotu poskytnúť informácie a možnosť spracovania údajov o ich firme. Nakoniec by som sa rada poďakovala mojej rodine za neustále podporovanie v celom štúdiu na vysokej škole.

OBSAH

OBSAH.....	8
ÚVOD.....	11
CIELE PRÁCE.....	13
1 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ PRÁCE.....	15
1.1 Problematika oceňovania v účtovníctve.....	15
1.2 Medzinárodná harmonizácia účtovníctva.....	15
1.2.1 Základné východiská a prvky US GAAP.....	16
1.2.2 Vývoj a vznik IFRS.....	17
1.2.3 IASB a Európa.....	18
1.2.4 Vzťah medzi IFRS a US GAAP.....	18
1.3 Konceptný rámec medzinárodných účtovných štandardov.....	19
1.4 Reálna hodnota podľa medzinárodných účtovných štandardov.....	20
1.4.1 IFRS 13 – Ocenenie reálnou hodnotou (Fair Value Measurement).....	21
1.4.2 Oceňovanie – základná koncepcia.....	22
1.4.3 Hodnotiace techniky.....	23
1.4.4 Štandardy súvisiace s IFRS 13.....	24
1.5 Rámec ocenenia reálnou hodnotou.....	25
1.5.1 Voľba oceňovacích základní a účtovných politík.....	27
1.6 Systémy tradičného oceňovania.....	28
1.6.1 Reálna hodnota podľa zákona o účtovníctve.....	29
1.7 Informácie potrebné pre ocenenie.....	30
1.8 Zásada opatrnosti v oceňovaní.....	31
1.9 Vybrané nefinančné aktíva podľa medzinárodných účtovných štandardov....	32
1.9.1 IAS 40 Investície do nehnuteľností.....	33

1.9.2	IAS 16 - Pozemky, budovy a zariadenia.....	34
1.9.3	IAS 38 - Nehmotné aktíva	36
1.9.4	IFRS 5 – Dlhodobé aktíva držané na predaj a ukončené činnosti	38
1.10	Komparácia oceňovania vybraných skupín majetku v národnej a nadnárodnej úprave účtovníctva	40
2	ANALÝZA SÚČASNÉHO STAVU	43
2.1	Predstavenie spoločnosti Slovenské elektrárne, a. s.	43
2.1.1	Organizačná štruktúra spoločnosti.....	44
2.1.2	Číselné údaje o spoločnosti.....	45
2.2	Analýza súčasného stavu spoločnosti	46
2.2.1	Preceňovanie vybraných aktív na reálnu hodnotu	47
2.2.2	Výsledné vykázanie dlhodobého hmotného majetku v súlade s Medzinárodnými štandardmi účtovného výkazníctva	52
2.2.3	Rezerva z precenenia	56
2.2.4	Súvaha spoločnosti – vplyv precenenia reálnou hodnotou	57
2.3	Vplyv precenenia reálnou hodnotou na ukazovatele finančnej analýzy	61
2.3.1	Ukazovatele rentability	62
2.3.2	Ukazovatele aktivity	64
2.3.3	Ukazovatele zadlženosti	64
3	ZHRNUTIE ZISTENÝCH SKUTOČNOSTÍ Z PRAKTICKEJ ČASTI	66
3.1.1	Vykazovanie v dôsledku precenenia.....	67
3.1.2	Výhody a nevýhody oceňovania.....	67
4	SPRACOVANIE ODPORÚČANÍ PRE VYBRANÚ SKUPINU UŽÍVATEĽOV ÚČTOVNÝCH INFORMÁCIÍ.....	70
4.1	Návrhy pre užívateľov a riziká súvisiace s vykazovaním	73
	ZÁVER	77
	ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV	80

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK.....	84
ZOZNAM OBRÁZKOV	85
ZOZNAM TABULIEK	86
ZOZNAM POUŽITÝCH GRAFOV	87
ZOZNAM PRÍLOH.....	88

ÚVOD

Vďaka globalizácii sa čím ďalej tým viac spoločností stáva medzinárodnými. Táto skutočnosť vytvorila nevyhnutnosť spoločného účtovného jazyka, ktorým sú medzinárodné účtovné štandardy - International Financial Reporting Standards (IFRS). Medzinárodná konvergencia účtovných štandardov je stále predmetom prešetrovania a nové normy sú neustále vydávané. Oceňovacie techniky a ich význam nadväzuje na určité vzťahy a pojmy vyplývajúce z ekonomickej teórie a historického vývoja účtovníctva.

Oceňovanie je v účtovníctve proces, v ktorom sa jednotlivým položkám majetku a záväzkov priradujú určité hodnoty v peňažných vyjadreniach. Oceňovanie tak svojou podstatou tvorí jeden z problémov, ktoré je potrebné v spoločnostiach sledovať. Ďalej patrí k metodickým prostriedkom, ktorý ovplyvňuje kvalitu účtovných informácií o spoločnostiach, ktoré sú ďalej poskytované interným a tiež externým používateľom účtovníctva.

Informácie o účtovníctve sú založené na včasnej a správnej kvantifikácii skutočností, z ktorých následne vyplýva správne vyhodnotenie ekonomickej situácie účtovných jednotiek. Jedným z takých prístupov je oceňovanie reálnou hodnotou. Tento prístup sa snaží o najvernejší obraz v účtovníctve. Podmienky však nie sú vždy ideálne, aby táto hodnota mohla byť stanovená alebo zistená. Jedna z charakteristík reálnej hodnoty je považovaná charakteristika tržnej hodnoty alebo ocenenia, ktorá odráža súčasnú tržnú situáciu. Väčšinou však nastáva problém ak položka nie je aktívne obchodovateľná na trhu. Keď by boli položky aktívne obchodovateľné potom sú hodnoty ľahko a objektívne zistiteľné.

Štandard IFRS 13 - Reálna hodnota (fair value) nadobudol účinnosť od 1. 1. 2013. Do roku 2011 nebola jeho definícia ešte nikde stanovená. Problematika v tejto oblasti sa stále pokladá za novú a stále môžeme sledovať jej ďalší vývoj.

Vhodné použitie oceňovacích veličín na určité prvky účtovnej závierky a riešenie problematiky oceňovania budú v tejto záverečnej práci poukazovať na postupné približovanie sa úprav slovenskej účtovnej legislatívy k postupom aplikovaným v medzinárodnej úprave v krajinách Európskej únie. V súčasnej dobe sú už postupy

oceňovania majetku a záväzkov takmer zosúladené až zjednotené. Môžeme predpokladať, že kvôli porovnateľnosti účtovných závierok, hlavne u konsolidovaných celkov podnikov so zahraničnou účasťou, dôjde v krátkom čase k úplnej harmonizácii v problematike oceňovania.

Oceňovanie majetku môžeme považovať za ekonomickú vednú disciplínu, ktorá sa stále rozvíja a mnoho odborníkov pracuje na skvalitnení teoretických východísk a metodických postupov. Smerujú k tomu, aby výsledky poskytované na základe ocenenia majetku čo najviac odpovedali zadaným podmienkam a približovali sa tak jej realite.

CIELE PRÁCE

Medzinárodné štandardy účtovného výkazníctva a vykazovanie podľa slovenskej legislatívy sú postavené na podobných princípoch, napriek tomu sú tieto dva systémy odlišné a môžu viesť k rozdielnym finančným výsledkom u každej spoločnosti.

Hlavným cieľom záverečnej práce je analyzovať oceňovaciu veličinu IFRS 13 - Fair Value Measurement podľa národných a nadnárodných prepisov účtovníctva podnikateľov a prakticky aplikovať zistené teoretické poznatky v konkrétnej účtovnej jednotke pri oceňovaní majetku. Pozornosť bude venovaná hlavne problematike určenia reálnej hodnoty pre potreby dlhodobého majetku. Porovnávané budú ceny vykázané podľa Zákona o účtovníctve a ceny vykázané v súlade s Medzinárodnými účtovnými štandardmi. Tieto odlišné hodnoty potom budú viesť k rozdielnemu vykazovaniu v súvahe spoločnosti.

V práci je riešená problematika dopadov precenenia reálnou hodnotou na relevantnosť informácií zverejňovaných v účtovnej závierke. Súčasťou sú tiež návrhy odporúčaní pre vybranú skupinu užívateľov.

Záverečná práca komplexne poskytne určitý obraz o oceňovaní majetku reálnou hodnotou. Výstupom riešenia zvolenej problematiky je objasnenie reálnej hodnoty, ktorá svojou aplikáciou do tradičného účtovníctva možno prináša určitý stupeň neistoty, ale na druhej strane je tou najlepšou veličinou na zobrazenie pravdivého výsledku o finančnej situácii podnikov.

METODIKA PRÁCE

Pri písaní tejto diplomovej práce boli čerpané podklady z odbornej literatúry, internetových zdrojov, účtovných predpisov a platnej legislatívy. Za najvýznamnejšie zdroje informácií patril Zákon o účtovníctve č. 431/2002 Z. Z., medzinárodný účtovný štandard IRFS 13, Nariadenie Komisie (ES) č. 1126/2008, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002 prijímajú určité medzinárodné účtovné štandardy. Všetky použité zdroje boli riadne odcitované a uvedené v použitej literatúre.

Záverečná práca bola rozdelená do štyroch častí. Prvá časť sa venuje teoretickým východiskám, kde som postupne spracovávala na základe analýzy a deskripcie aspekty v rámci oblasti medzinárodnej harmonizácie účtovníctva, oceňovanie hmotného majetku pomocou reálnej hodnoty a komparáciou medzi slovenskou legislatívou a Medzinárodnými účtovnými štandardmi.

Druhá kapitola práce bola venovaná praktickej časti, kde metódou syntézy došlo k uplatneniu modelu precenenia reálnou hodnotou (IFRS 13) v spojení s konkrétnymi dátami vybranej spoločnosti. Spoločnosť Slovenské elektrárne a. s., bola vybraná na základe povinnosti zostavovať účtovnú závierku podľa medzinárodných štandardov v súlade so Zákonom o účtovníctve č. 431/2002 Z. z. (§ 17a Zákona). Z účtovných informácií bol následne vybraný dlhodobý hmotný majetok, ktorý spoločnosť preceňuje do reálnej hodnoty. Pre spracovanie práce bola využitá výročná správa spoločnosti a účtovné závierky doplnené o poznámky.

Tretia kapitola obsahuje zhrnutie zistených skutočností z predošlej praktickej časti, kde sú rozpísané výhody a nevýhody oceňovania a tiež vypočítané finančné ukazovatele pred a po ocenení na reálnu hodnotu.

V poslednej časti sú rozpracované odporúčania pre vybranú skupinu užívateľov účtovných informácií. Pre lepšiu orientáciu v práci som jednotlivé kroky previedla do prehľadných tabuliek, ktoré boli potom okomentované a vysvetlené.

1 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ PRÁCE

Táto kapitola objasňuje teoretické základy danej problematiky, ktoré budú potrebné pri ďalšom spracovaní v analytickej časti práce.

1.1 Problematika oceňovania v účtovníctve

Oceňovanie je považované za základný metodický prvok v účtovníctve. Keďže účtovná jednotka nemôže používať len naturálne (fyzické) vyjadrenie niektorých položiek je nutné ich previesť na spoločného menovateľa – peňažnej jednotky. Jednou z definícií oceňovania je určiť peňažné čiastky konkrétnemu množstvu i druhu majetku. Správny výber oceňovacej základne má vplyv na reálnosť, správnosť a objektívnosť vykazovaného stavu majetku, jeho zmien a zdrojov jeho financovania. (22)

Účtovná jednotka má často priamo stanovené, ktorú cenu má pre určitú položku použiť, avšak v niektorých prípadoch môže mať istú mieru voľnosti vo voľbe medzi určenými metódami ocenenia. Spôsoby, akými možno oceňovať aktíva a pasíva, sú uvádzané v bližšie špecifikovaných právnych predpisoch jednotlivých krajinách. Konkrétne metódy, rovnako tak ako účtovné postupy alebo štýl vykazovania, sa v daných krajinách odlišujú z rôznych dôvodov - môžu nimi byť historické a kultúrne aspekty, postoje obyvateľov, nastavenie daňového systému alebo napríklad preferencie určitého spôsobu financovania. (27)

1.2 Medzinárodná harmonizácia účtovníctva

Z celosvetového hľadiska sa otázka harmonizácie účtovníctva stáva veľmi diskutovaným problémom. Základnými dôvodmi pre potrebu harmonizovania je postupujúca globalizácia, nárast užívateľov účtovných informácií a vznik veľkých nadnárodných spoločností. Z týchto dôvodov existuje snaha o čo najväčšie zjednotenie používaných účtovných postupov a princípov, aby informácie v účtovných výkazoch boli zrozumiteľné a navzájom porovnateľné. V súčasnej dobe existujú dva základné smery harmonizácie účtovníctva:

- Prvým z nich je harmonizácia v rámci regiónu Európskej únie.
- Druhým je vydávanie celosvetovo uznávaných účtovných štandardov. Tvorbu medzinárodne uznávaných účtovných štandardov podporujú predovšetkým svetové burzy, na ktorých sa obchoduje s cennými papiermi nadnárodných spoločností. Tento smer harmonizácie účtovníctva tvoria predovšetkým US GAAP¹ a IFRS. (25)

1.2.1 Základné východiská a prvky US GAAP

US GAAP vznikali zovšeobecňovaním postupov účtovnej praxe, nie sú záväzné, ale obecne uznávané a aplikovateľné. Ich autorom nie je štátny orgán, ale profesijné združenie účtovných znalcov. Bez zostavenia finančných výkazov podľa nich nemôže vstúpiť účtovná jednotka na americké burzy.

US GAAP sú založené na niekoľkých základných východiskách, ktoré nemusia byť explicitne v štandardoch uvedené, avšak všetky štandardy ich akceptujú a vychádzajú z nich. I keď sa o nich výslovne nehovorí, sú v pozadí všetkých štandardizovaných úprav, preto je veľmi dôležité pochopiť správne ich podstatu a vnímať ich ako východiská spracovania účtovných informácií, ako východiská aplikovaných účtovných postupov. Do značnej miery z nich vychádzajú aj IFRS:

- predpoklady: koncept účtovnej jednotky, predpoklad nepretržitého trvania podniku, oceňovanie peňažnou jednotkou, predpoklad stability meny, periodicita zisťovania hospodárskeho výsledku a finančnej situácie,
 - zásady: zásada historickej ceny, aktuálny princíp, princíp vecného priradovania nákladov a tržieb, zásada uznania tržieb, zisky ako prírastok hodnoty, strata ako úbytok hodnoty,
 - obmedzenia: podstatnosť, opatrnosť, cena proti prínosu, priemyselné zvyklosti.
- (34)

¹ Generally Accepted Accounting Principles - prekladá sa ako všeobecne uznávané účtovné princípy, používa sa zvyčajne skratka USGAAP alebo GAAP

1.2.2 Vývoj a vznik IFRS

Medzinárodné účtovné štandardy začali vznikať v sedemdesiatych rokoch dvadsiateho storočia. Výbor pre tvorbu medzinárodných účtovných štandardov (IASB) bol založený v roku 1973, ako nezávislá súkromná profesijná organizácia na základe dohody profesijných účtovných inštitúcií z Austrálie, Kanady, Francúzska, Nemecka, Japonska, Mexika, Holandska, Veľkej Británie, Írska a USA. (1)

Výbor pre vydávanie IAS po rozsiahlych zmenách v organizačnej štruktúre (premena na nadáciu) nahradila Rada pre medzinárodné účtovné štandardy (IASB), ktorá bola vytvorená v apríli 2001, aby nadviazala na prácu predchádzajúceho výboru. Štandardy vydané po reštrukturalizácii, tzn. štandardy vydané IASB, nie sú označované ako IAS ale IFRS. Rada pre medzinárodné účtovné štandardy a orgány USA na tvorbu zákonov spolupracujú na spoločných konvergenčných projektoch na zosúladenie US GAAP s normami IASB. (2, 31) V roku 2002 vyšlo nariadenie Európskeho parlamentu a Rady k používaniu medzinárodných účtovných štandardov ako nástroja harmonizácie, a to od 1. 1. 2005 v spoločnostiach, ktoré majú cenné papiere kótované na kapitálových trhoch a zostavujú konsolidované účtovné závierky². Tým bol učený ďalší významný krok v zjednocovacích procesoch v oblasti účtovníctva. (8)

Dôvodom premenovania nebol systém zmeny týchto štandardov. Názov IAS naznačoval, že tento systém sa venuje účtovníctvu „accounting“ a tým nie presné odvolanie, že daný systém sa zaoberá postupmi, ktoré sú charakteristické pre české národné štandardy, ktoré nariaďujú účtovné postupy alebo upravujú štruktúru. IFRS toto nenariaďuje. IFRS upravuje iba výstupy. Aby nedochádzalo k nepresnostiam bol štandard premenovaný na IFRS aby bolo jasné, že sa nevenuje postupom ale výstupom. (3)

Stanoveným cieľom Výboru IFRS a Rady pre medzinárodné účtovné štandardy (IASB) je vytvoriť jednotný súbor vysokokvalitných, zrozumiteľných, vynútiteľných a globálne prijatých štandardov finančného výkazníctva založených na jasne formulovaných princípoch. (4)

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EU) č. 1606/2002 o uplatňovaní medzinárodných účtovných štandardov, v znení Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 297/2008

1.2.3 IASB³ a Európa

Rada pre medzinárodné účtovné štandardy sa skladá z pätnástich členov, ktoré menujú a odvolávajú Správcovia Nadácie. Hlavným predpokladom členstva v Rade je odborná spôsobilosť, pričom Správcovia Nadácie sú zodpovední za taký výber členov Rady, aby bolo dosiahnutie vhodnej kombinácie ich technických, podnikateľských, tržných znalostí a skúseností. Očakáva sa, že sa bude jednať o primeranú kombináciu audítorov, účtovných znalcov, resp. odborníkov s praxou pri zostavovaní účtovnej závierky a členov akademickej obce. (5)

Hoci Francúzsko, Nemecko, Holandsko a Spojené kráľovstvo boli zakladajúcimi členmi predchádzajúcej organizácie IASC zostali veľmi angažovaní tiež v IASB. Európska komisia mala vo všeobecnosti priaznivý vzťah s medzinárodným štandardom. Európska komisia sa nijakým spôsobom nezúčastnila až v roku 1990, keď sa na zasadnutiach predstavenstva konečne stala pozorovateľom. Od 60. rokov minulého storočia mala svoj vlastný regionálny program harmonizácie a v skutočnosti to oficiálne opustila v roku 1995, keď v politickom dokumente odporučila členským štátom, aby sa snažili zosúladiť svoje pravidlá pre konsolidovanú účtovnú závierku s IFRS. Bez ohľadu na to Komisia poskytla IASB veľkú podporu, keď v júni 2000 oznámila, že chce od všetkých kótovaných spoločností v celej EÚ požadovať, aby v rámci svojej iniciatívy vybudovali jednotný európsky finančný trh používali IFRS od roku 2005. Tento zámer bol konkretizovaný schválením nariadenia IFRS v júni 2002 Európskou radou ministrov (najvyšší rozhodovací orgán EÚ). (4)

1.2.4 Vzťah medzi IFRS a US GAAP

Významným krokom v celosvetovej harmonizácii účtovníctva bola tzv. dohoda z Norwalku z októbra 2002, v ktorej FASB a IASB vyhlásili spoločné prehlásenie stanovujúce záväzok oboch subjektov presadzovať zblížovanie štandardov US GAAP

³ IASB vznikla v roku 2001, aby nahradila Výbor pre medzinárodné účtovné štandardy (IASC).

a IFRS. Doterajší stav, kedy v podmienkach globalizovaného kapitálového trhu existovali dva odlišné systémy účtovných štandardov, znamená, že veľa nadnárodných spoločností muselo viesť súbežne dve účtovníctva, ktorých výsledky navyše nebývali porovnateľné.

Spoločný projekt konvergencie účtovných štandardov začal v roku 2002, ale bol odštartovaný až v roku 2004, kedy sa začalo s riešením spoločného rámca z ktorého by boli zrejmé základné ciele vedenia účtovníctva a pre koho majú byť prvoplánovo určené. Takýto rámec umožní relatívne konzistentne štandardizovať čiastkové okruhy problémov. Pred tým je potrebné vymedziť rekogníciu účtovných položiek a ich kvantifikáciu, to znamená oceňovanie. (34)

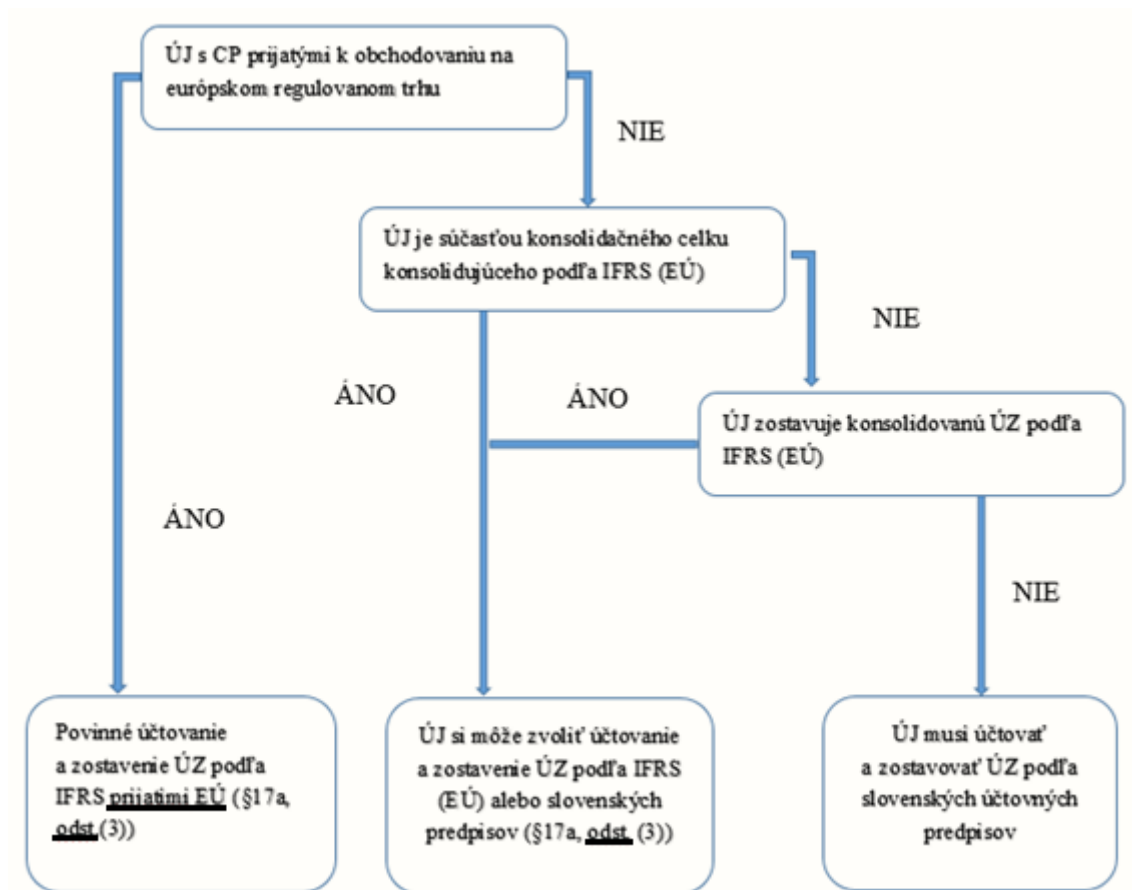
1.3 Konceptný rámec medzinárodných účtovných štandardov

Obecne ide Konceptný rámec⁴ považovať za teoretické východisko pre zaistovanie regulácie, štandardizácie a harmonizácie účtovníctva. Za hlavné ciele konceptného rámca môžeme považovať pojmové zjednotenie výrazov používaných u vydávaných štandardov, postupné približovanie a harmonizovanie právnych predpisov jednotlivých zemí s medzinárodnými účtovnými štandardmi. (9)

Úlohou Konceptného rámca je:

- Stanoviť cieľ účtovnej závierky
- Vymedziť kvalitatívne charakteristiky, ktoré vyjadrujú prínos informácií účtovnej závierky a
- Uviesť obsah, spôsob rozpoznanie, ktoré tvoria obsah účtovnej závierky (aktíva, pasíva, vlastný kapitál, náklady, výnosy, výsledok hospodárenia) (8)

⁴ Konceptný rámec bol na konci roku 2012 v procese transformácie z predchádzajúceho rámca na nový rámec. Preto konceptný rámec na konci roku 2012 obsahoval dve nové kapitoly (cieľ účtovného výkazníctva a kvalitatívne vlastnosti užitočných finančných informácií). Ostávajúce kapitoly boli prevzaté z predchádzajúceho rámca.

Obrázok č. 1 Použitie IFRS
(Zdroj: Vlastné spracovanie podľa 24)

IASB nemá právomoci, ktoré podniky musia povinne zverejňovať svoju účtovnú závierku podľa IFRS. Je to záležitosťou požiadavky regulátorov kapitálových trhov alebo legislatívnych úprav v jednotlivých štátoch, ako napríklad vyššie uvedený §17a Zákona o účtovníctve. (34)

1.4 Reálna hodnota podľa medzinárodných účtovných štandardov

Reálna hodnota je cena, ktorá by sa získala za predaj aktíva alebo by bola zaplatená za prevod záväzku pri riadnej transakcii medzi účastníkmi trhu k dátumu ocenenia. (19)

To znamená, že reálna hodnota predstavuje výstupnú cenu z pohľadu účastníka trhu, ktorý vlastní aktíva alebo dlhuje záväzok. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že reálna hodnota je trhovo orientované oceňovanie a nie meranie konkrétneho subjektu. (6)

Predpokladá sa, že by uvedená bežná transakcia mala prebiehať na hlavnom trhu s aktívom (záväzkom), prípadne pri jeho absencii na najviac výhodnom trhu pre tieto položky. *Hlavný trh* je charakterizovaný najväčším objemom obchodov a úrovňou aktivity pre daný záväzok či aktívum, najvýhodnejší je potom ten, na ktorom by boli dosiahnuté najpriaznivejšie ceny. Ak nie sú dôkazy o opaku, za ústredný alebo najvýhodnejší trh by mal byť považovaný ten, na ktorom podnik bežne vykonáva transakcie. (23)

1.4.1 IFRS 13 – Ocenenie reálnou hodnotou (Fair Value Measurement)⁵

Tento štandard platí od 1. januára 2013. Dôvodom vydania tohto štandardu je skutočnosť, že celá rada štandardov umožňuje oceňovať aktíva, záväzky a nástroje vlastného kapitálu vo fair value a pritom obsahujú obmedzený výklad ako túto hodnotu dosiahnuť. (5)

Fair value určuje, že ocenenie vyžaduje od účtovnej jednotky splnenie nasledujúcich podmienok:

- Možnosť samostatného ocenenia aktíva alebo záväzku;
- V prípade nefinančného aktíva určenie jeho najlepšieho využitia a určenia či je využívané v kombinácii s inými aktívami alebo samostatne;
- Určenie trhu na ktorom bude dochádzať k riadnemu plneniu;
- Využitie vhodných hodnotiacich techník k ocenení vo fair value (5)

⁵ IFRS 13 nahradzuje niektoré časti IAS 39 a IFRS 9. Štandard je účinný pre účtovné obdobie začínajúce 1. januára 2013 alebo neskôr. Predošlá aplikácia bola prípustná. K 1. januáru 2012 je štandard súčasťou európskej varianty IFRS.

1.4.2 Oceňovanie – základná koncepcia

Oceňovanie je metodickým prvkom, ktorý zásadne ovplyvňuje vypovedaciu schopnosť účtovných informácií. Účtovný systém musí vychádzať z toho, že realizácia tohto metodického prvku v praxi je možná – čo v podstate znamená vychádzať zo schopnosti peňažnej jednotky byť meradlom hodnoty.

Pre prijatý spôsob oceňovania je dôležité, či je splnený predpoklad trvania podniku v dohľadnej budúcnosti. Ak je známe, že podnik v budúcnosti ukončí svoju činnosť, prístup k oceňovaniu bude iný ako v prípade, že podnik bude naďalej fungovať. (1)

Koncepčný rámec v nadväznosti na podmienku oceniteľnosti uvádza nasledujúce oceňovacie základne, ktoré sú uvažované v konkrétnych štandardoch a interpretáciách pri formulovaní konkrétnych účtovných pravidiel oceňovania:

- *Historická obstarávacía cena* je (i) u aktív čiastka vynaložená za obstaranie aktíva v dobe jeho obstarania a (ii) u záväzkov čiastka získateľná výmenou za vznik záväzku
- *Bežná reprodukčná cena* je (i) u aktív čiastka, ktorá by musela byť uhradená, keby sa rovnaké alebo ekvivalentné aktívum (rovnakého veku, podobne opotrebené) obstarávalo v súčasnej dobe a (ii) u záväzkov je to nediskontovaná čiastka, ktorá by bola vyžadovaná k vysporiadaniu záväzku v súčasnej dobe. (10)
- *Realizovateľná hodnota* je (i) u aktív čiastka, ktorá by bola v súčasnej dobe získaná predajom aktíva za normálnych podmienok a (ii) u záväzkov je to nediskontovaná čiastka, ktorá by bola vyžadovaná k vysporiadaniu záväzku za normálnych podmienok.
- *Súčasná hodnota* je (i) u aktív diskontovaná hodnota budúcich čistých peňažných príjmov, vyvolaných budúcim používaním aktíva alebo jeho predajom a (ii) u záväzkov diskontovaná hodnota budúcich čistých výdajov vyvolaných splácaním záväzkov za normálnych podmienok. (18)

Naviac k týmto oceňovacím základniam je potrebné uviesť ešte reálnu hodnotu, ktorá nie je definovaná v koncepčnom rámci, pretože v dobe, kedy koncepčný rámec vznikol, nebola ešte používaná. (10)

1.4.3 Hodnotiace techniky

Je potrebné použiť oceňovacie techniky, ktoré sú primerané za daných okolností a pre ktoré sú k dispozícii dostatočné údaje na meranie reálnej hodnoty, maximalizovanie použitia príslušných pozorovateľných vstupov a minimalizácia použitia nezistiteľných vstupov.

Štandard určuje nasledujúce hierarchické usporiadanie hodnotiacich techník:

- ceny dosiahnuté na aktívnych trhoch pre identické aktíva alebo záväzky. Tento spôsob je považovaný za najviac spoľahlivý a je možný pre väčšinu finančných aktív a záväzkov: *tržný prístup*.
- ceny zistené pre podobné aktíva alebo záväzky na aktívnych trhoch alebo identické aktíva a záväzky na neaktívnych trhoch a ďalej zistiteľné úrokové sadzby, cenové intervaly, podmienené volatility, úverové rozpätia: *nákladový prístup*
- ceny určené iným spôsobom, napr. využitím cenových modelov pri rešpektovaní všetkých relevantných skutočnostiach známych k dátumu určenia fair value: *výnosový prístup (5, 30)*

Oceňovacie techniky pre oceňovanie reálnej hodnoty sa majú používať konzistentne. K ich zmene, prípadne k zmene v ich použití, môže dôjsť, napríklad ak dôjde k niektorej z nasledujúcich udalostí:

- vznikne nový trh;
- sú k dispozícii nové informácie;
- skôr používané informácie už nie sú k dispozícii;
- dôjde k vylepšeniu iných techník oceňovania;
- zmení sa trhové podmienky. (16)

1.4.4 Štandardy súvisiace s IFRS 13

Ak by sa zhrnuli súčasné pravidlá IFRS, o reálnej hodnote uvažujú tieto štandardy:

- IFRS 3 *Podnikové kombinácie* – v reálnej hodnote sa oceňujú identifikovateľné zložky nadobúdaných čistých aktív a súčasne tiež poskytovaná protihodnota alebo nekontrolné podiely
- IFRS 5 *Dlhodobé aktíva držané k predaju a ukončené činnosti* – reálna hodnota znížená o náklady na predaj sa porovnáva s účtovnou hodnotou dlhodobého aktíva pri jeho určení ako aktíva držaného k predaju
- IFRS 9 / IAS 39 *Finančné nástroje* – v pravidlách pre finančné nástroje bola reálna hodnota zavedená a je obecným pravidlom oceňovať finančné nástroje pri prvotnom zachytení v reálnej hodnote
- IAS 11 *Zmluvy o zhotovení* – v reálnej hodnote sa oceňujú výnosy plynúce zo zmlúv o zhotovení, čo má súvislosť s obecným pravidlom pre oceňovanie výnosov (viď IAS 18).
- IAS 16 *Pozemky, budovy a zariadenia* – reálna hodnota je uvažovaná, ak sa podnik rozhodne aplikovať tzv. model precenenia na triedu tejto kategórie aktív.
- IAS 17 *Leasingy* – reálna hodnota majetku, ktorý je predmetom finančného lízingu, musí byť uvážená pri rozhodovaní o prvotnom ocenení najímaného aktíva vo výkaze finančnej situácie nájomcu.
- IAS 18 *Výnosy* – obecné pravidlo hovorí, že sa výnosy zachytia v reálnej hodnote získanej alebo nárokovane protihodnoty, čiže výnosy sa oceňujú v reálnej hodnote.
- IAS 36 *Zníženie hodnoty aktív* – reálna hodnota znížená o náklady na uskutočnenie predaja aktíva je alternatívou hodnoty z užívania pri určovaní spätnej ziskateľnej čiastky potrebnej pre testovanie účtovného ocenenia dlhodobých aktív.
- IAS 38 *Nehmotné aktíva* – existuje teoretická možnosť použitia reálnej hodnoty pre ocenenie nehmotných aktív pri uvážení modelu precenenia, avšak pri existencii aktívneho trhu pre aktíva uvažované k preceneniu.

- IAS 40 *Investície do nehnuteľností* – vzhľadom k tomu, že majú byť nehnuteľnosti v kontexte týchto pravidiel považované za alternatívne nefinančné investície, je základným požiadavkom oceňovanie v reálnej hodnote po celú dobu ich držania.
- IAS 41 *Biologické aktíva* – reálna hodnota je základnou veličinou pre oceňovanie biologických aktív. (7)

1.5 Rámec ocenenia reálnou hodnotou

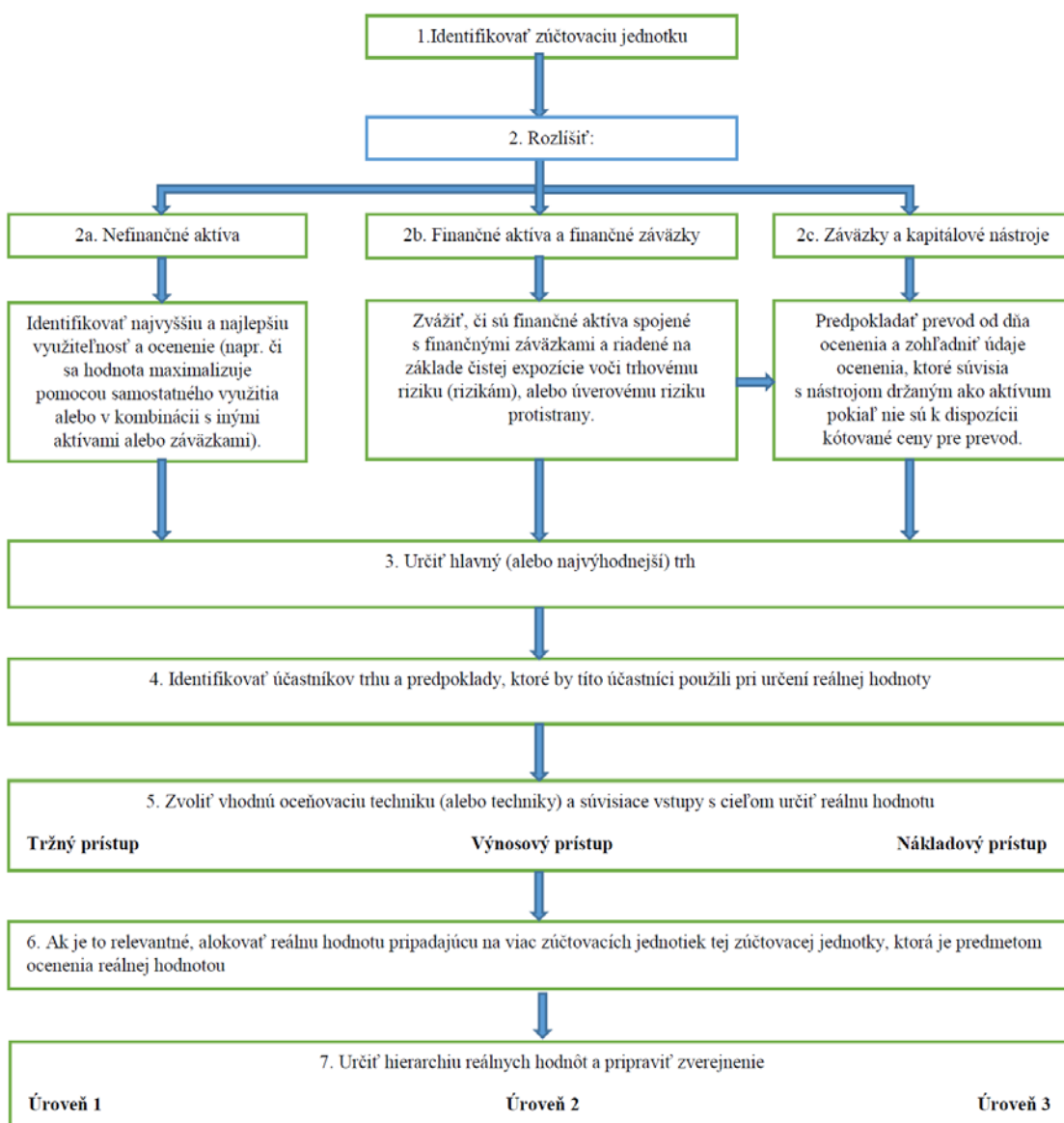
Ocenenie reálnej hodnoty nefinančného aktíva berie do úvahy schopnosť účastníkov trhu vytvárať ekonomický úžitok buď najvyšším a najlepším používaním aktíva, alebo jeho predajom inému účastníkovi trhu, ktorý by ho týmto najvyšším a najlepším spôsobom používal. Najvyššie a najlepšie použitie nefinančného aktíva berie do úvahy použitie aktíva, ktoré je fyzicky možné, dovolené zákonmi a finančne možné:

- Fyzicky možné použitie berie do úvahy fyzické vlastnosti aktíva, ktoré by účastník trhu bral do úvahy pri jeho ocenení (napríklad umiestnenie alebo veľkosť aktíva).
- Použitie povolených zákonov berie do úvahy všetky zákonné obmedzenia použitia aktíva, ktoré by bral do úvahy účastník trhu pri jeho ocenení (napríklad územné plány týkajúce sa daného pozemku).
- Finančne možné použitie berie do úvahy to, či fyzicky možné a zákonne povolené použitie aktíva prinesie dostatočný zisk či peňažné toky (po zohľadnení nákladov na uvedenie majetku do užívania) tak, aby aktívum prinášalo návratnosť investície v miere, ktorú by účastníci trhu požadovali od investície do daného aktíva pri danom použití. (16)

Najvyššie a najlepšie použitie nefinančného aktíva preto zavádza nasledujúci oceňovací predpoklad, použitia pri ocenení reálnej hodnoty majetku:

- Najvyššie a najlepšie použitie nefinančného aktíva môže priniesť maximálnu hodnotu účastníkom trhu prostredníctvom jeho použitia v kombinácii v skupine s inými aktívami, alebo v kombinácii s inými aktívami a záväzkami (napríklad v podobe podniku).

- b. Najvyššie a najlepšie použitie nefinančného aktíva môže priniesť maximálnu hodnotu účastníkom trhu samo o sebe. Ak najvyššie a najlepšie použitie finančného aktíva je možné na individuálnej báze, je reálna hodnota majetku, cena, ktorú by bolo možné získať bežnou transakciou pri predaji tohto aktíva účastníkovi trhu, ktorý by toto aktívum používal samostatne. (16)

Obrázok č. 2 Rámec ocenenia reálnou hodnotou

(Zdroj: Vlastné spracovanie podľa 43)

Štandard vyžaduje, s určitými výnimkami, klasifikáciu týchto ocenení v rámci hierarchie reálnej hodnoty na základe povahy vstupov:

- *úroveň 1* - kótované ceny na aktívnych trhoch pre identické aktíva a záväzky, ku ktorým má účtovná jednotka prístup ku dňu ocenenia,
- *úroveň 2* - iné vstupy ako kótované trhové ceny zahrnuté do úrovne 1, ktoré sú pre majetok alebo záväzok priamo alebo nepriamo pozorovateľné,
- *úroveň 3* - nepozorovateľné vstupy pre majetok alebo záväzky.

Vyžaduje zverejnenie rôznych informácií v závislosti od povahy ocenenia reálnou hodnotou (napr. či je vykázaná v účtovnej závierke alebo iba zverejnená) a úrovni, na ktorej je klasifikovaná. (11)

Obrázok č. 3 Hierarchia reálnej hodnoty

(Zdroj: Vlastné spracovanie podľa 11)

1.5.1 Voľba oceňovacích základní a účtovných politík

Pred začatím prevodu je nutné, aby boli s vedením spoločnosti prekonzultované otázky spojené s oceňovaním a účtovnými politikami (metódami, pravidlami), ktoré chce spoločnosť aplikovať v rámci účtovných závierok podľa IFRS. Účtovné politiky a metódy oceňovania musia byť zhodné u všetkých členov skupiny v prípade konsolidovanej

účtovnej uzávierky.⁶ Ak v niektorom štandarde existuje právo voľby, musí si spoločnosť dôkladne uviesť, čo pre ňu znamenajú jednotlivé možnosti nielen v súčasnosti, ale aj do budúcnosti. Dôvodom je, že prípadná zmena v účtovnej politike sa podľa IAS 8 rieši retrospektívne. Ak by teda spoločnosť prijala nejakú účtovnú politiku v rámci prvého prevodu na IFRS, ďalej by ju aplikovala napríklad tri roky a potom sa rozhodla túto politiku zmeniť, musí prepracovať všetky účtovné výkazy od dátumu otváracej súvahy tak, ako keby novo prijatá politika platila od dátumu otváracej súvahy podľa IFRS. To isté platí v otázkach voľby oceňovacích modelov u štandardov, ktoré umožňujú právo voľby. Ak by napríklad spoločnosť uvažovala o tzv. modeli precenenia pozemkov, budov alebo zariadení podľa IAS 16 Nehnuteľnosti, stroje a zariadenia, musia vziať do úvahy:

- nákladnosť modelu a ťažké rozpracovanie,
- výpočet odpisov z precenenej sumy a ich dopad do účtovných výkazov,
- vplyv zvýšených odpisov na ocenenie zásob podľa IAS 2 Zásoby,
- vplyv precenenia na výpočet odloženej dane a jej vykázanie v účtovných výkazoch,
- metodiku rozpúšťania fondu z precenenia proti nerozdeleným ziskom minulých rokov,
- možné dopady na výsledok v prípade znehodnotenia aktíva (tzv. impairment podľa IAS 36). (15)

1.6 Systémy tradičného oceňovania

Systémy tradičného oceňovania nielen v Slovenskej republike je oceňovanie na základe historickej ceny. Podľa princípov historických cien tvoria obstarávacie ceny (reprodukčné obstarávacie ceny) a tiež vlastné náklady hornú hranicu ocenenia, ktorú nie

⁶ Celá skupina musí užívať jednotnú účtovnú metodiku na účely zostavenia skupinovej konsolidovanej závierky.

je povolené prekročiť. Hodnota majetku, ktorá sa používaním znižuje, sa odpisuje. Ak existuje opodstatnený predpoklad zníženia hodnoty majetku v porovnaní s doterajším ocenením v účtovníctve (t. j. s ocenením v obstarávacej cene, vlastných nákladoch, menovitej hodnote reprodukčnej obstarávacej cene, a ak ide o odpisovaný majetok, toto ocenenie sa znižuje o vytvorené oprávky), účtujú sa opravné položky. Oceňovacia veličina, ktorá zohľadňuje opravné položky a oprávky k majetku a ktorou je majetok ocenený viacerými zložkami (napr. obstarávacia cena mínus oprávky k majetku mínus opravné položky k majetku), je jeho účtovná cena. (20)

V praxi sa princípy ocenenia v *historických cenách* aplikujú nasledovne:

1. Aktíva účtovnej jednotky (majetok a iné aktíva v prípade, že sa dajú oceniť) sa oceňujú peňažnými sumami priradenými pri ich obstaraní či vzniku:

- Ak boli vytvorené vlastnou činnosťou, ocenia sa vlastnými nákladmi
- Ak sa obstarali kúpou, ocenia sa obstarávacou cenou
- Pri obstaraní peňažných prostriedkov a pri vzniku pohľadávky sa ocenia menovitou hodnotou
- Za určitých okolností sa majetok ocení reprodukčnou obstarávacou cenou

2. Záväzky sa pri vzniku ocenia menovitou hodnotou. (21)

1.6.1 Reálna hodnota podľa zákona o účtovníctve

Reálnou hodnotou na jednotlivé zložky majetku a záväzkov rozumieme:

- Trhovú cenu:
 - a) záverečná cena vyhlásená na burze v deň ocenenia za predpokladu, ak trh s príslušným majetkom, ktorý burza organizuje, je aktívnym trhom,
 - b) najpočetnejšia cena ponuky, alebo ak nie je reprezentatívna, medián cien ponúk na inom aktívnom trhu v deň ocenenia,

- c) nestanovuje si ju účtovná jednotka sama ale je určená dopytom a ponukou na trhu
- Ak nie je k dispozícii trhovú cenu alebo nevyjadruje reálnu hodnotu správne, tak sa používa ocenenie kvalifikovaným odhadom:
 - a) Predstavuje vypočítanú sumu, ktorá vychádza zo súčasnej hodnoty budúcich peňažných príjmov z majetku a budúcich peňažných výdavkov na majetok.
 - b) Iný odborný odhad, ktorý predstavuje určenie reálnej hodnoty na základe poznatkov, úsudkov konkrétnej účtovnej jednotky a zistených informácií
- Posudok znalca to znamená, súdneho znalca, ktorý pri stanovení reálnej hodnoty postupuje podľa osobitých predpisov. (24)

1.7 Informácie potrebné pre ocenenie

Pre ocenenie nehmotného majetku je potrebné mať k dispozícii základný súbor podkladov a nevyhnutných vstupných informácií. So zadávateľom posudku je potom individuálne riešený súbor podkladov potrebných podľa charakteristiky oceňovanej nehnuteľnosti. Základný súbor podkladov pre ocenenie nehnuteľností:

- Snímok z katastrálnej mapy,
- Výpis z katastru nehnuteľností,
- Kolaudačné rozhodnutie, stavebné povolenie,
- Nájomné zmluvy k prenajímaným priestorom či objektom

Pre ocenenie hnutel'ného majetku je potrebné zhromaždiť minimálne doklady pre identifikáciu hnutel'nej veci a nevyhnutné vstupné dáta. U jednotlivých typov hnutel'ného majetku sa môžu podklady čiastočne líšiť, preto sa v nasledujúcom zozname objavujú tie najčastejšie:

- Technické doklady k hnutel'nej veci: technický preukaz motorového stroja, technické osvedčenie stroja

- Inventárna karta majetku alebo inventárny súpis: môže byť oceňovaný i niekoľko tisíc majetkových položiek, preto musí súpisy prípadne inventárnej karty obsahovať potrebné vstupné dáta
- Doklady o vykonaných opravách alebo technickom zhodnotení
- Technické nákresy
- Účtovné doklady o obstarávacej cene (36)

1.8 Zásada opatrnosti v oceňovaní

Zásada opatrnosti vyplýva z nepretržitej činnosti (going concern) a radí sa medzi jednu z najstarších princípov v účtovníctve. Podstata tejto zásady vyplýva zo skúsenosti, že budúca hospodárska situácia účtovnej jednotky je spätá s neurčitosťou a preto ich musia účtovné jednotky premietnuť do oceňovania majetku, dlhov, nákladov a výnosov tiež prípadné riziká, straty či prebytky a znehodnotenie, ktoré sú účtovnej jednotke známe. Možná neistota budúceho vývoja a riziká, ktoré pôsobia na účtovnú jednotku a ktorá účtovná jednotka nemôže ovplyvniť, môžu byť napríklad zmeny menových kurzov, zmeny úrokových sadzieb, právna legislatíva, politická situácia iné. Účtovná jednotka by mala byť vždy trochu pesimistická a vykazovať svoje aktíva, pasíva, náklady a výnosy vždy s určitou mierou opatrnosti. (32)

Podľa tejto zásady nemôže účtovná jednotka nadhodnocovať svoj majetok a výnosy či podhodnocovať svoje záväzky a náklady, aby nedochádzalo k vytváraniu fiktívneho výsledku hospodárenia. V prípade krytia rizík vytvára účtovná jednotka rezervy. Ak existuje viac variant riešení a vykazovaní určitej situácie v účtovníctve, vyberie účtovná jednotka tú variantu, ktorá je pesimistickejšia a bezpečnejšia (alebo tiež opatrnejšia).

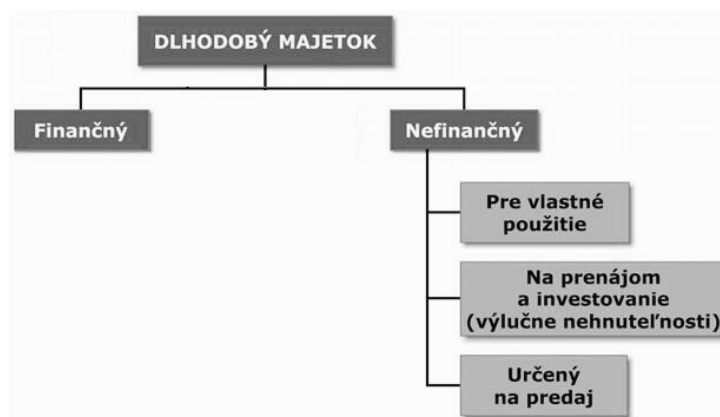
Za nástroje zásady opatrnosti sú považované odpisy, opravné položky a rezervy. Medzinárodné účtovné štandardy v koncepčnom rámci definujú opatrnosť takto: Znamená určitý stupeň obozretnosti pri posudzovaní, ktoré treba robiť pri odhadoch v neistých podmienkach tak, aby aktíva alebo výnosy neboli nadhodnotené a záväzky alebo náklady neboli podhodnotené. (33)

1.9 Vybrané nefinančné aktíva podľa medzinárodných účtovných štandardov

Ak porovnáваме vykazovanie dlhodobého hmotného majetku podľa IFRS s uplatňovanými princípmi podľa Zákona o účtovníctve, najvýznamnejším rozdielom je jeho vymedzenie nielen z hľadiska povahy majetku, ale aj predpokladaného účelu využitia majetku v podniku. Budova môže byť podľa IFRS vykázaná:

- so súladom s IAS 16 dlhodobý hmotný majetok, ktorý účtovná jednotka používa na výrobu produktov, predajné miesto alebo administratívnu podporu výroby;
- so súladom s IFRS 5 dlhodobý majetok držený na predaj, ak ho účtovná jednotka už obstarala s účelom predat' ho, alebo sa náhle zmenil účel použitia tohto majetku a je pravdepodobný jeho predaj do jedného roka.
- so súladom s IAS 40 finančný nehnuteľný majetok, ktorý účtovná jednotka drží najmä za účelom získať nájomné alebo kapitálovo ho zhodnotiť v dôsledku rastu ceny nehnuteľností na trhu. (26)

Nefinančné aktíva sú podľa IFRS Dlhodobým (fixným) majetkom, ktorý nie je speňažiteľný (predajom, spotrebou alebo inak) do 12 mesiacov⁷ odo dňa uzávierky (konca obdobia). (17)

Obrázok č. 4 Rozdelenie dlhodobého majetku

(Zdroj: 44)

⁷ Ak sa operačný cyklus jednotky jednoznačne líši, môže jednotka zvoliť iné „ročné“ obdobie než je 12 mesiacov. Jednotka na túto skutočnosť musí upozorniť, vysvetliť dôvody a pripomenúť, že dôsledkom toho sa stáva nezrovnateľnou s inými jednotkami, ktoré používajú 12 mesačný kalendárny rok. Preto sa iný ako 12 mesačný rok objavuje v praxi len výnimočne.

1.9.1 IAS 40 Investície do nehnuteľností

Štandard s názvom Investície do nehnuteľností sa venuje rozpoznaníu, oceňovaniu a vykazovaniu do nehnuteľností. Investíciu do nehnuteľností pritom charakterizuje ako majetok (pozemok, budovu, časť budovy, komplex budov spolu s pozemkom) držaný vlastníkom alebo nájomcom (v rámci finančného leasingu) skôr z dôvodu príjmu z nájomného alebo pre kapitálové zhodnotenie než ako pre využitie k prevádzkovej činnosti (výrobe výrobkov, poskytovanie služieb) či k predaju v rámci bežného podnikania.

Štandard ako príklady investícií do nehnuteľností uvádza:

- pozemky držané za účelom jeho kapitálového zhodnotenia než ich krátkodobého predaja v rámci bežných aktivít;
- pozemky držané po blízko nedefinované obdobie
- budovy vo vlastníctve účtovnej jednotky držané za účelom jedného alebo viac operatívnych prenájmov;
- prázdne budovy držané za účelom uskutočnenia jedného alebo viac operatívnych prenájmov;
- majetok, ktorý bol vyrobený alebo vyvinutý za účelom jedného alebo viac operatívnych prenájmov. (2)

Oceňovanie investícií do nehnuteľností

Pri obstaraní do nehnuteľností nákupom sa obstarávacie náklady skladajú z kúpnej ceny nehnuteľností a všetkých vedľajších obstarávacích nákladov (nehnuteľnosť je ocenená obstarávacou cenou). Ak je nehnuteľnosť obstaraná vo vlastnej réžií, je investícia ocenená vlastnými nákladmi vynaloženými na obstaranie nehnuteľností k dátumu dokončenia. (28)

Ak účtovná jednotka používajúca model oceňovania reálnou hodnotou obstará konkrétnu nehnuteľnosť, u ktorej je zrejmé, že nebude možné jej reálnu hodnotu priebežne stanovovať, je nehnuteľnosť zaúčtovaná podľa modelu oceňovania obstaranými nákladmi a táto metóda je potom u tejto nehnuteľnosti používaná až do okamžiku jej vyradenia. Prechod z jednej metódy do druhej je povolený len v prípade, že použitie druhej metódy

povedie k správnejšiemu vykázaniu (málo pravdepodobné u prechodu z modelu oceňovania reálnou hodnotou na model oceňovania obstaranými nákladmi). (11)

Ocenenie v prípade prevodu z iných skupín aktív medzi investície do nehnuteľností

IAS 40 upravuje okrem podmienok rozpoznanie novo nadobudnutej investície do nehnuteľností i podmienky prevodu a ocenenia nehnuteľností z iných skupín aktív. Ak účtovná jednotka používa pre následné ocenenie investícií do nehnuteľností model ocenenia v reálnej hodnote, je nutné aktíva preceniť ku dňu prevodu na reálnu hodnotu. Deň prevodu nastáva ku dňu, kedy je splnená a štandardom stanovená podmienka prevodu. Rozdiel medzi doterajšou účtovnou jednotkou a reálnou hodnotou, teda nových ocenením ku dňu prevodu, je nutné zaúčtovať v súlade s požiadavkami štandardu v závislosti na charaktere alebo podmienkach prevodu. (28)

1.9.2 IAS 16 - Pozemky, budovy a zariadenia

Cieľom štandardu IAS 16 je popísať prístup k účtovaniu pozemkov, budov a zariadení tak, aby užívatelia účtovných zvierok mali na základe účtovných informácií možnosť rozoznať investície účtovnej jednotky do pozemkov, budov a zariadení a zmeny týchto investícií. Základné problémy pri účtovaní pozemkov, budov a zariadení spočívajú v uznaní aktív, určení ich účtovných hodnôt a vo vzťahu k nim určení odpisových sadzieb a zníženie hodnôt. (29)

Na dlhodobý hmotný majetok, ktorý je v IFRS označovaný ako majetok používaný vlastníkom, sa vzťahuje IAS 16 *Pozemky, budovy a zariadenia*. Ak chceme vymedziť, ktorý majetok je predmetom IAS 16, je vhodné túto oblasť vymedziť tzv. negatívne, tj. uviesť, na aký majetok sa IAS 16 nevzťahuje:

- na dlhodobý hmotný majetok, ktorý je určený k predaju. Túto problematiku rieši IFRS 5 *Dlhodobé aktíva určené k predaju a ukončovanej činnosti*;
- na dlhodobý hmotný majetok, ktorý má charakter investície do nehnuteľností. Ide napríklad o budovy určené k prenájmu či pozemky držané za účelom zhodnotenia kapitálu. Túto problematiku rieši IAS 40 *Investície do nehnuteľností*;

- na biologické aktíva, ktoré rieši IAS 41 Poľnohospodárstvo
- na majetok, ktorý je výsledkom prieskumu nerastných zdrojov (napr. ropné vrty a podobne), ktorý rieši IFRS 6 *Prieskum a hodnotenie ložísk nerastných zdrojov*;
- vlastné zásoby nerastných zdrojov. (15)

Pozemky, budovy a zariadenia sú hmotné aktíva, ktoré:

- a) účtovná jednotka drží z dôvodu používania vo výrobe alebo zásobovaním tovaru či službami, za účelom prenájmu iným osobám, alebo k administratívnym účelom, a
- b) u ktorých sa očakáva, že budú užívané behom viac ako jedného obdobia. (29)

Oceňovanie

Účtovná jednotka si musí zvolit' ako účtovné pravidlo, model ocenenia obstarávacími nákladmi alebo model precenenia.

- Model ocenenia obstarávacou cenou: položka nehnuteľností, strojov a zariadení sa po vykázaní ako majetok vykazujú v obstarávacej cene zníženej o oprávky a kumulované straty zo zníženia hodnoty.
- Model precenenia: položka nehnuteľností, strojov a zariadení, ktorých reálna hodnota môže byť spoľahlivo stanovená, sa po vykázaní ako majetok účtuje v precenenej čiastke, ktorá zodpovedá reálnej hodnote k dátumu precenenia po odpočítaní následných oprávok a akumulované straty zo zníženia hodnoty. Precenenie by malo byť vykonávané s dostatočnou pravidelnosťou, aby sa účtovná hodnota významne nelíšila od reálnej hodnoty, ktorá by bola určená na konci účtovného obdobia. Reálna hodnota pozemkov a budov je zvyčajne stanovená podľa trhovej ceny na základe odhadu, ktorý obyčajne vykonávajú odborne spôsobilí znalci. Reálnou hodnotou položiek strojov a zariadení je obvykle ich trhovú cenu určenú odhadom. (29)

Ak používa účtovná jednotka model precenenia, je precenenie prevádzané pravidelne a u celej triedy aktív:

- Zvýšenie hodnoty z precenenia je zachytené v ostatnom úplnom výsledku a kumulované vo vlastnom kapitále v položke fond z precenenia. Toto zvýšenie je zachytené v hospodárskom výsledku v rozsahu, v ktorom sa ruší zníženie účtovnej hodnoty rovnakého aktíva, ktoré bolo výsledkom predchádzajúceho precenenia zaúčtovaného do hospodárskeho výsledku.
- Zníženie hodnoty z precenenia je zachytené v hospodárskom výsledku. Zníženie sa však zachytí priamo na vrub vlastného kapitálu v položke fond z precenenia, a to najviac v rozsahu existujúceho zostatku fondu z precenenia týkajúceho sa tohto rovnakého aktíva. (11)

Pri vyradení preceneného aktíva zostáva prebytok z precenenia vo vlastnom kapitále a nie je preúčtovaný do výsledku hospodárenia. Komponenty aktíva s odlišnou štruktúrou ekonomických úžitkov (rôzna doba použiteľnosti) sú dopisované oddelene. (11)

1.9.3 IAS 38 - Nehmotné aktíva

Predmetom štandardu sú nehmotné aktíva, ak nie sú upravené inými štandardmi. Predmetom štandardu nie sú najmä finančné aktíva, práva k nerastnému bohatstvu, nehmotné aktíva vyplývajúce z poisťných zmlúv, goodwill a ostatné nehmotné aktíva, ktoré sú upravené inými štandardmi.

Pojem nehmotných aktív je veľmi široký. Nehmotné aktíva sú výsledkom výskumu, vývoja a zavádzaní nových postupov; ale tiež výsledkom bežných činností či skutočností, ktoré prinášajú zlepšenie konkrétnych stránok postavenia podniku na trhu. Nehmotnými aktívami sú napríklad:

- Programy
- Patenty
- Autorské práva
- Filmy
- Zoznamy zákazníkov

- Povolenie k určitej činnosti
- Dovozné kvóty
- Obchodné značky
- Marketingové práva a pod.

Nie všetky tieto aktíva splnia štandardom požadované podmienky pre ich rozpoznanie a vykázanie v súvahe. Podmienky rozpoznania nehmotných aktív sú v štandarde definované pomerne podrobne a striktné s ohľadom na špecifický charakter týchto položiek. Predovšetkým sa jedná o preukázanie dostatočnej istoty, že vykazané nehmotné aktívum prinesie účtovnej jednotke v budúcnu ekonomický prospech. (1)

Štandard určuje účtovanie v oblasti nehmotných aktív s výnimkou:

- Nehmotných aktív riešených inými štandardmi, napríklad IAS 2 Zásoby, IAS 11 Stavebné zmluvy a ďalšími štandardmi;
- Finančných aktív definovaných v IAS 32 Finančné nástroje: prezentácia (vykazovanie) ;
- Rozoznaním a ocenením aktív v oblasti prieskumu a hodnotenia nerastných zdrojov podľa IFRS 6 – prieskum a hodnotenie nerastných zdrojov; a
- Výdajov v súvislosti s využívaním nerastného bohatstva a jeho využitia riešených IFRS 6 – prieskum a hodnotenie nerastných zdrojov (5)

Oceňovanie nehmotných aktív

Nehmotné aktíva možno po dobu použiteľnosti oceňovať buď na báze historických obstarávacích nákladov stanovených k okamžiku obstarania s uvažovaním následného zníženia (ktorý v praxi prevažuje) alebo na báze reálnej hodnoty zohľadňujúcej ocenenie nehmotného aktíva k súvahovému dňu a umožňujúci tiež zvýšenie ocenenia nad pôvodnú obstarávaciu cenu. Použitie reálnej hodnoty v praxi je minimálne, pretože s touto možnosťou IAS 38 viaže naplnenie podmienky existencie aktívneho trhu, ktorý v zásade pre väčšinu nehmotných aktív neexistuje. (10)

Precenené sú vždy všetky aktíva v danej triede (okrem prípadov, kedy pre určité aktívum neexistuje žiadny aktívny trh):

- Ak sa účtovná hodnota nehmotného aktíva v dôsledku jeho precenenia zvýši, je toto zvýšenie vykazované v ostatnom úplnom výsledku hospodárenia a kumulované vo vlastnom kapitále v položke fond z precenenia.
- Zníženie z precenenia aktív je odpísané priamo z vlastného kapitálu z položky fond z precenenia, až do výšky celého kladného zostatku pre dané aktívum, zostatok sa účtuje do hospodárskeho výsledku. Pri predaji alebo vyradení preceneného aktíva zostáva fond z precenenia vo vlastnom kapitále a nie je prevádzaný do hospodárskeho výsledku. (11)

Následné výdaje na nehmotné aktívum vynaložené po jeho nákupe či dokončení sa bežne zahrňajú do nákladov. Kritéria pre uznanie aktíva sú splnené len zriedkavo. (11)

1.9.4 IFRS 5 – Dlhodobé aktíva držané na predaj a ukončené činnosti

Štandard účtovného výkazu IFRS 5 sa zaoberá klasifikáciou, oceňovaním a vykazovaním dlhodobých aktív držaných na predaji a ďalej klasifikáciou a zverejňovaním ukončených operácií. Dlhodobé aktívum sa klasifikuje ako držané na predaj, pokiaľ bude jeho účtovná hodnota spätne získaná prostredníctvom predajnej transakcie skôr ako prostredníctvom pokračujúceho využitia. Ďalej musia byť splnené ešte nasledovné podmienky:

- aktívum musí byť k dispozícii v bezodkladne predaji vo svojich aktuálnych podmienkach,
- na aktívum sa musia vzťahovať podmienky, ktoré sú pre predaje podobných aktív zvyčajné,
- predaj aktíva musí byť vysoko pravdepodobný, to znamená, že vedenie podniku sa musí vo svojich plánoch zaviazat' k predaju, musí zahájiť aktivity vedúce ku splneniu plánu, ďalej sa musí očakávať, že bude kompletný predaj vykázaný do jedného roku od zaradenia. (35)

Štandard vyžaduje zverejňovanie informácií o dlhodobých aktívach (alebo vyradovaných skupinách) klasifikovaných ako aktíva držané k predaju alebo ukončené činnosti. Zverejňovanie informácií v iných IFRS sa na takéto aktíva (alebo

vyraďované skupiny) nevzťahuje, ak tieto IFRS zverejňovanie informácií konkrétne nepožadujú alebo ak sa zverejnenie týka oceňovania aktív alebo záväzkov v rámci vyraďovanej skupiny, ktoré nespádajú do rámca požiadaviek na oceňovanie uvedených v štandarde IFRS 5. (11)

Oceňovanie dlhodobých aktív (alebo skupín určených k vyradeniu) klasifikovaných ako držané k predaju

Aktíva držané na predaj sú oceňované na báze nižšej z dvoch hodnôt účtovnej hodnoty aktíva a reálnej hodnoty zníženej o náklady súvisiace s predajom. Pri zmene plánu predaja prestane účtovná jednotka klasifikovať toto aktívum ako držané na predaj a ocení ho v hodnote z dvoch nižšej:

- účtovné hodnoty upravené o odpisy, amortizáciu alebo precenenie tak ako keby aktívum nebolo klasifikované ako držané na predaj,
- spätne získateľné čiastky, keď sa zmenila klasifikácia

Dopady zrušenia klasifikácie aktíva ako držaného na predaj sa vykazujú vo výsledovke v rámci výsledku z pokračujúcich činností. (18)

1.10 Komparácia oceňovania vybraných skupín majetku v národnej a nadnárodnej úprave účtovníctva

Tabuľka č. 1 Komparácia oceňovania

(Zdroj: 24, 19)

Porovnávané znaky	Národná právna úprava účtovníctva SR	IFRS
<i>DHM - prvotné oceňovanie</i>	Podľa § 25, ods. 1 zákona o účtovníctve v závislosti od spôsobu obstarania: <ul style="list-style-type: none"> - obstarávacou cenou, - vlastnými nákladmi - reprodukčnou obstarávacou cenou, - reálnou hodnotou. 	Obstarávacími nákladmi bez ohľadu na spôsob jeho obstarania. Obstarávacími nákladmi rozumieme: <ul style="list-style-type: none"> - vlastné náklady, - obstarávacía cena, - reprodukčná obstarávacía cena, - reálna hodnota pri prvotnom ocenení.
<i>DNM a DHM a jeho následné oceňovanie</i>	Nepreceňuje sa. Ocenenie DM odpisovaného sa upravuje dvoma spôsobmi: <ul style="list-style-type: none"> - odpisovaním: v súlade s účtovnými zásadami vyjadruje trvalé zníženie hodnoty DM; - tvorbou opravnej položky: ak neexistuje opodstatnený predpoklad zníženia hodnoty pod jeho účtovnú hodnotu. Ocenenie neodpisovaného DM sa upravuje, ak sú predpokladané budúce ekonomické úžitky z majetku nižšie ako ocenenie v účtovníctve tvorbou opravných položiek. 	Preceňovanie je povolené. Aplikuje sa na celú triedu majetku, vyžadujúcu precenenie RH na pravidelnej báze. DNM a DHM sa oceňujú podľa jedného z nasledujúcich modelov (jednotne pre danú skupinu majetku): <ul style="list-style-type: none"> - model ocenenia v obstarávacích nákladoch: majetok sa ocení v obstarávacích nákladoch (ako pri prvotnom ocenení) znížených o oprávky a kumulované straty zo zníženia hodnoty; - model precenenia na RH: majetok sa precení na RH zníženú o oprávky a kumulované straty zo zníženia hodnoty. Významný je pri aplikácii modelu precenenia pri následnom oceňovaní spôsob vysporiadania rozdielov vznikajúcim medzi jeho RH a účtovnou hodnotou.

Porovnávané znaky	Národná právna úprava účtovníctva SR	IFRS
<i>DHM - súčasti OC</i>	<p>Cena, za ktorú sa majetok obstaral a náklady súvisiace s obstaraním. Do ocenenia vstupuje aj obstarávacia cena technického zhodnotenia DHM do času jeho uvedenia do používania. Náklady na obstaranie DHM kúpou a tiež majetok vytvorený vlastnou činnosťou, členia postupy účtovania do troch skupín:</p> <ul style="list-style-type: none"> - náklady súvisiace s obstaraním, ktoré sú vždy súčasťou ocenenia (§ 35, ods. 1), - náklady súvisiace s obstaraním, ktoré nemôžu byť súčasťou ocenenia (§ 35, ods. 2), - náklady súvisiace s obstaraním, ktoré môžu byť súčasťou ocenenia do času uvedenia majetku do používania (úrokové náklady). 	<p>Podľa IAS 16:</p> <ul style="list-style-type: none"> - náklady spojené s rozšírením alebo s pravidelnou výmenou, - väčšie náhradné diely, prídavné zariadenia, ak spĺňajú kritériá na vykázanie ako DHM a účtovná jednotka očakáva, že ich bude používať dlhšie ako jedno účtovné obdobie, - nehnuteľnosti, stroje a zariadenia, ktoré slúžia na ochranu a bezpečnosť životného prostredia, a teda z nich neplynú priamo budúce ekonomické úžitky, ale umožňujú účtovnej jednotke získať budúcich ekonomických úžitkov z iných nehnuteľností, strojov a zariadení, - ocenenie súčastí DM súvisiace s ich výmenou alebo rozšírením vyžadujúce si výmenu v pravidelných intervaloch.

<p><i>Zníženie hodnoty komponentov DM</i></p>	<p>Postupy účtovania (§ 20, ods. 4, písm. e): pri tvorbe odpisového plánu sa zohľadňuje doba použiteľnosti, počet výrobkov alebo podobných jednotiek, u ktorých sa predpokladá ich získanie prostredníctvom majetku, pričom sa predovšetkým zohľadňuje: e): rôzna doba použiteľnosti a rôzny priebeh opotrebenia jednotlivých oddeliteľných súčastí DM podľa potrieb účtovnej jednotky.</p>	<p>Odpisovanie komponentov je povolené, ak majú jednotlivé komponenty majetku odlišnú dobu životnosti a obstarávacie náklady týchto častí sú v pomere k celkovým historickým nákladom majetku významné.</p>
---	---	---

2 ANALÝZA SÚČASNÉHO STAVU

Analytická časť diplomovej práce aplikuje teoretické poznatky získané z predchádzajúcich kapitol a uvádza praktické príklady precenenia vybraných aktív reálnou hodnotou. Pre účely diplomovej práce bol vybraný podnik, ktorý zostavuje účtovnú závierku podľa IFRS a využíva v rámci vybraných štandardov model precenenia reálnou hodnotou pre určité triedy nefinančných aktív. K spracovaniu práce boli použité dáta podniku Slovenské elektrárne, a. s., ktorý má povinnosť v súlade so Zákonom o účtovníctve č. 431/2002 Z. z. (§ 17a Zákona), ktorý stanovuje aké spoločnosti majú povinnosť, respektíve možnosť zostaviť účtovnú závierku podľa medzinárodných štandardov. Podľa IFRS je možné aplikovať reálnu hodnotu pri oceňovaní nehnuteľností, strojov a zariadení, nehmotného majetku, finančných nástrojov, investícií do nehnuteľností a podnikových kombinácií. Príslušné štandardy riešia konkrétne uplatnenie. Reálna hodnota môže byť uplatnená ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu a tiež ku dňu, ku ktorému je účtovná závierka zostavovaná. V prípade spoločnosti Slovenské elektrárne, a. s. ide o precenenie ku dňu zostavovania účtovnej závierky teda k 31. 12. 2017. Spoločnosť používa slovenskú účtovnú legislatívu a účtovné zásady sú vymedzené v účtovnej závierke. Posledná dostupná účtovná závierka pre spracovanie diplomovej práce je z roku 2017. Účtovné zásady sú prevzaté i z nej.

2.1 Predstavenie spoločnosti Slovenské elektrárne, a. s.

Obrázok č. 5 Logo spoločnosti SE a.s.

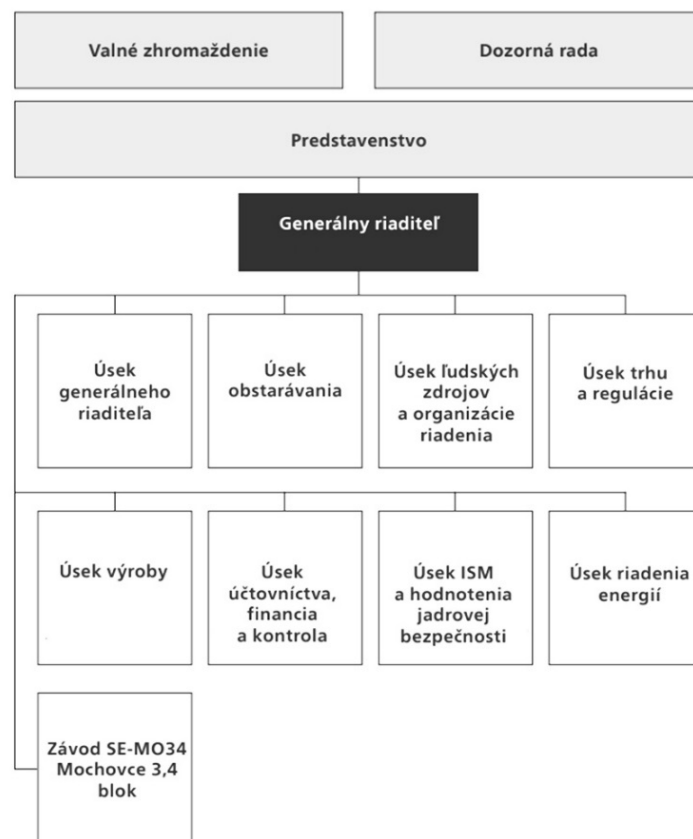
(Zdroj: 42)

Hlavnou činnosťou spoločnosti Slovenské elektrárne a. s., ďalej len SE a. s., je výroba a predaj elektrickej energie. Spoločnosť je najväčším výrobcom elektrickej energie na

Slovensku a jedným z najväčších v strednej Európe. Okrem toho vyrába a predáva teplo a poskytuje podporné služby pre elektrizačnú sústavu. SE a. s. prevádzkujú 31 vodných, dve jadrové, dve tepelné a dve fotovoltické elektrárne s celkovým inštalovaným výkonom 4 080, 92 MWe. Cieľom spoločnosti je bezpečne, spoľahlivo, efektívne a konkurencieschopne vyrábať, predávať a obchodovať s elektrinou a teplom, bezpečne zaobchádzať s rádioaktívnymi odpadmi a vyhoreným jadrovým palivom a trvalo znižovať vplyvy výrobných procesov na životné prostredie. Vďaka vyváženej skladbe výrobných zdrojov spoločnosť v roku 2017 vyrobila 89,5 % elektriny bez lokálnych emisií skleníkových plynov. (42)

2.1.1 Organizačná štruktúra spoločnosti

Mimoriadne valné zhromaždenie SE a. s. schválilo 29. júla 2016 nové zloženie orgánov spoločnosti a zmenu stanov spoločnosti, ktorá reflektuje na úpravu v štruktúre.

Obrázok č. 6 Organizačná štruktúra SE a.s.
(Zdroj: 42)

2.1.2 Číselné údaje o spoločnosti

Právna forma: akciová spoločnosť

Odvetvie: Energetika

Zápis do OR: 21. január 2002

Sídlo: Mlynské nivy 47, 821 09 Bratislava, Slovenská republika

Člen skupiny: Enel

Dcérske spoločnosti: SE Predaj, s. r. o.

Tabuľka č. 2 SE a. s. v číslach

(Zdroj: Vlastné spracovanie podľa: Účtovné závierky 2012–2017)

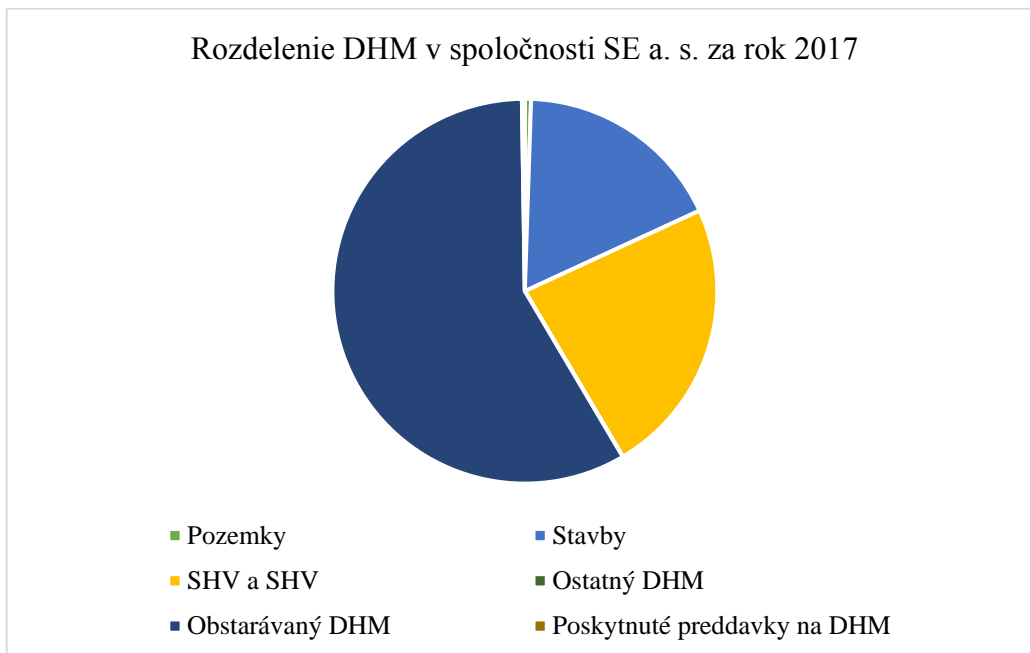
mil. EUR	2012	2013	2014	2015	2016	2017
K 31. decembru						
Základné imanie	1 270	1 270	1 270	1 270	1 270	1 270
Bilančná suma	7 987	8 246	9 069	8 881	9 489	9 919
VH za ÚO po zdanení	446	355	170	24	114	73
Počet zamestnancov	4 890	4 832	4 372	3 800	3 688	3 684

V Tabuľke č. 2 sú zhrnuté základné číselné údaje zo súvahy spoločnosti SE a. s., v rokoch 2012-2017. Zaznamenané hodnoty sú uvádzané v miliónoch EUR (okrem počtu zamestnancov) a vychádzajú z účtovnej závierky podniku. Z tabuľky je zrejmé, že spoločnosť si udržuje konštantnú výšku základného imania, nedochádza k jeho znižovaniu, ani zvyšovaniu. Pre vybrané obdobie sa bilančná suma udržuje na stabilnej úrovni. Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení vykazuje značné výkyvy. V roku 2012 bol výsledok hospodárenia najvyšší za posledných šesť rokov. Priemerný prepočítaný počet zamestnancov spoločnosti počas roka 2017 bol 3 651 a počet zamestnancov k 31. decembru 2017 bol 3 684 z toho počet vedúcich zamestnancov bol 20. Z tabuľky je zrejmé, že počet zamestnancov každoročne klesá.

2.2 Analýza súčasného stavu spoločnosti

Dlhodobý majetok spoločnosti je členený v súvahe na obežný majetok a neobežný majetok (hmotný a nehmotný). Medzi neobežný hmotný majetok patria:

- Pozemky
- Stavby
- Samostatne hnutelné veci a súbory hnutelných vecí
- Ostatný dlhodobý hmotný majetok
- Obstarávaný dlhodobý hmotný majetok
- Poskytnuté preddavky na dlhodobý hmotný majetok

Graf č. 1 Štruktúra DHM

(Zdroj: 38)

Najväčšiu položku dlhodobého hmotného majetku predstavuje Obstarávaný dlhodobý hmotný majetok, ktorý vykázal v súvahe sumu 4 602 077 tisíc EUR. Druhou najväčšou položkou sú hneď SHV a SHV⁸, ktoré sú pre spoločnosť dôležité, keďže by pracovníci bez nich nemohli vykonávať danú pracovnú činnosť a vyrábať konečné výstupy určené

⁸ Samostatne hnutelné veci a súbory hnutelných vecí

na predaj alebo pre ďalšie spracovanie. Jeho suma bola ku koncu roka 2017 presne 1 845 506 tisíc EUR.

Základným predpokladom pre zostavenie účtovnej závierky analyzovanej účtovnej jednotky SE, a. s. je zásada nepretržitého pokračovania v činnosti. Účtovná jednotka aplikuje zásadu oceňovania v historických nákladoch a tiež zásadu preceňovania na reálnu hodnotu pre vybrané účtovné skupiny majetku. Spoločnosť aplikuje účtovné zásady vo vzťahu k oceňovaniu nasledovne:

- *Zásada oceňovania v historických nákladoch*: je to jej základná zásada, okrem výnimiek, ktoré sa rozhodla účtovná jednotka preceňovať na reálnu hodnotu, a ktoré povinne preceňuje na reálnu hodnotu v súlade s IAS 39⁹;
- *Zásada precenenia na reálnu hodnotu*: na reálnu hodnotu táto účtovná jednotka preceňuje dlhodobý hmotný majetok, deriváty a finančné nástroje klasifikované ako oceňované v reálnej hodnote s vplyvom na výsledok hospodárenia.

Môžeme tvrdiť, že rozdielom týchto dvoch oceňovaní je fakt, že pri oceňovaní reálnou hodnotou je možné majetok preceniť i smerom nahor. Účtovná jednotka by vždy mala k súvahovému dňu rozhodnúť, či zvýšenie alebo zníženie hodnoty majetku je zmysluplné. Ak účtovné jednotky rozhodli o znížení hodnoty majetku potom sa znižuje spätne ziskateľná čiastka to znamená vyššia hodnota z čistej predajnej ceny alebo hodnoty užívania. Potrebné je teda vždy dodržiavať pravidelnosť následných precenení, aby výška aktív vykazovaných v súvahe bola čo naj dôveryhodnejšia. Množstvo prevádzaných precenení závisí na zmenách reálnych hodnôt majetku a vývoja na trhu.

2.2.1 Preceňovanie vybraných aktív na reálnu hodnotu

Spoločnosť primárne aplikuje zásadu oceňovania v historických cenách. Dlhodobý hmotný majetok je výnimkou. Pre tento druh majetku si spoločnosť zvolila model precenenia.

⁹ IAS 39 – Finančné nástroje: účtovanie a oceňovanie

Pre používateľov sú z hľadiska aplikácie modelu precenenia významné dva aspekty:

1. spôsob, akým si účtovná jednotka stanovuje reálnu hodnotu;
2. vplyv precenenia reálnou hodnotou na výkazy účtovnej závierky.

Analyzovaná podnikateľská účtovná jednotka uplatňuje spôsob stanovenia reálnej hodnoty na základe úrovne 2 (41 018 tisíc EUR) a úrovne 3 (7 838 475 tisíc EUR).

Pri stanovení reálnej hodnoty vychádzame z trojúrovňovej teoretickej hierarchie a techník ocenenia vyplývajúcej z IFRS 13 vid'. kapitola 1.3. Spoločnosť pri stanovení reálnej hodnoty dlhodobého hmotného majetku používa nákladovú metódu, ktorá vychádza z reprodukčných cien¹⁰. Táto metóda zohľadňuje cenu, ktorá by bola požadovaná v súčasnosti na nahradenie používaného majetku (reprodukcia majetku) pri zohľadnení odpisov a úpravy hodnoty.¹¹ Nákladová metóda tiež odráža sumu nákladov, ktorá by bola v danej dobe potrebná na nahradenie servisnej kapacity aktíva, resp. ktorú by účastník trhu vynaložil na nadobudnutie alebo vybudovanie náhradného aktíva porovnateľnej úžitkovej hodnoty, upravenú o zastaranosť¹².

Keď spoločnosť posudzovala hodnotu tepelnej elektrárne v Novákoch, a tiež hodnoty časti aktív v jadrovej elektrárni Jaslovské Bohunice, vychádzalo sa z predpokladu, že vyrábaná elektrická energia v tepelnej elektrárni Nováky nie je ekonomicky výhodná bez štátnej pomoci a z predpokladu, že výroba tepla je určitým spôsobom regulovaná. Pre uvedené dôvody sa reálna hodnota dlhodobého hmotného majetku tepelnej elektrárne v Novákoch určeného na výrobu elektrickej energie primárne odvodila z jej účtovnej zostatkovej hodnoty. Reálna hodnota časti aktív slúžiacich pri výrobe tepla v tepelnej elektrárni Nováky a tiež časti aktív slúžiacich pri výrobe tepla v jadrovej elektrárni Jaslovské Bohunice bola odvodená z daňovej zostatkovej hodnoty (Úroveň 3).

¹⁰ Reprodukčná obstarávacía cena je podľa Zákona o účtovníctve § 25, ods. 6, písm. b): cena, za ktorú by sa majetok obstaral v čase, keď sa o ňom účtuje.

¹¹ Úprava o optimalizáciu zohľadňuje situácie, v ktorých je majetok zastaraný, predimenzovaný alebo má väčšiu kapacitu, ako je potrebné (úroveň 3).

¹² Zastaranosť zahŕňa fyzické znehodnotenie, funkčnú (technologickú) zastaranosť a ekonomickú (externú) zastaranosť.

Trhová metóda využíva ceny a ostatné príslušné informácie vznikajúce pri transakciách na trhu s rovnakými alebo porovnateľnými aktívami (*Úroveň 2*). V podniku sa aplikuje iba za účelom overenia primeranosti výsledkov nákladovej metódy a na ocenenie pozemkov. Pri ocenení pozemkov sa vychádzalo z porovnateľných trhových cien, slovenskej cenovej mapy, zo serverov nehnuteľností a indikátorov cenovej ponuky. Pri ocenení sa taktiež zohľadnila lokalita pozemkov a ich súčasné a tiež budúce využitie.

Pri výnosovej metóde sa budúce sumy, môžu o príjmy a výdavky alebo peňažné toky prepočítať na jednu súčasnú sumu. Pri využití tejto metódy ocenenia reálnou hodnotou sa odráža aktuálne očakávanie trhu týkajúce sa budúcich súm. Výnosová metóda sa aplikovala pri posúdení celého portfólia, pretože všetky závody spoločne vyrábajú elektrickú energiu, ktorá sa dodáva do siete (*Úroveň 3*).

Tabuľka č. 3 Oceňovacie základne pre dlhodobý majetok
(Zdroj: 38)

Majetok	Oceňovacie základne pre DM
Dlhodobý hmotný majetok	<i>reálna hodnota</i>
Dlhodobý nehmotný majetok	<i>obstarávacie náklady znížené o oprávky a opravné položky</i>
Dlhodobý majetok určený na predaj	<i>nižšia hodnota z účtovnej hodnoty a reálnej hodnoty zníženej o náklady na predaj</i>

Tabuľka č. 4 Účtovná hodnota DNM, DHM a majetku určeného na predaj
(Zdroj: 38)

Ocenenie DHM a DNM	Účtovná hodnota (tisíc EUR)	Percentuálny podiel na celkovom majetku
Dlhodobý hmotný majetok	7 900 232	79,65 %
Dlhodobý nehmotný majetok	6 038	0,06 %
Majetok držaný na predaj	1 374	0,01%
Investície do nehnuteľností	-	-
Spolu	7 547 372	79,72 %

Spoločnosť oceňuje DHM na reálnu hodnotu, DNM oceňujú v obstarávacích nákladoch znížených o vytvorené oprávky, dlhodobý hmotný majetok v ocenení 7 900 232 tisíc EUR tvorí podstatnú časť ocenenia majetku a jeho ocenenie tvorí až 79,65 % z celkového ocenenia majetku vykázaného k 31. 12. 2017. Ako majetok držaný na predaj sú klasifikované najmä pozemky a administratívne budovy, ktoré už spoločnosť nevyužíva na ich pôvodný účel. K 31. 12. 2017 vykazuje spoločnosť v rámci majetku držaného na predaj taktiež investíciu v pridruženej spoločnosti Chladiace veže Bohunice, spol. s r. o.. Vedenie spoločnosti zamýšľa tieto aktíva predať v období do jedného roka.

Ak by sa v tomto prípade účtovná jednotka rozhodla opäť využívať svoje aktívum, ktoré predtým mala zaradené ako majetok držaný na predaj, prestane aktívum klasifikovať ako držané k predaji a zaradí ho do príslušného segmentu aktív v súlade s jeho ďalším spôsobom použitia napríklad ako dlhodobý hmotný majetok k používaniu či ako investíciu do nehnuteľností. Aktívum by bolo ocenené nižšou z nasledujúcich hodnôt:

- buď pôvodnou účtovnou hodnotou, v ktorej bolo aktívum evidované pred vyradením z používania, napríklad v súlade s IAS 16 alebo IAS 38, s premietnutím odpisov a amortizácie, ktorá by bola vykázaná, ak by aktívum nebolo vyradené a odpisovanie prerušené;

- alebo spätne získateľnou čiastkou stanovenou k dátumu preradenia aktíva medzi aktíva k používaniu.¹³ (28)

Tabuľka č. 5 Odpisy k DHM a DNM
(Zdroj: 38)

Neobežný majetok (tisíc EUR)	
DHM - odpisy	185 641
DNM - odpisy	1 394
Spolu	187 035

Celkovo najvyššie ocenenie odpisov vytvorených za účtovné obdobie 2017 je vykázané v dlhodobom hmotnom majetku a to 185 641 tisíc EUR. Odpisy dlhodobého hmotného majetku sa vykazujú vo výkaze ziskov a strát rovnomerne počas odhadovanej doby použiteľnosti každej časti dlhodobého hmotného majetku. Metódy odpisovania, doby použiteľnosti a zostatkové hodnoty sa prehodnocujú na pravidelnej báze, a to s vplyvom zmien týchto odhadov zúčtovaných do budúcnosti. Spoločnosť odpisuje samostatne jednotlivé časti položiek pozemkov, budov a zariadení, ktorých obstarávacia cena je významná vzhľadom k celkovej obstarávacej cene danej položky – komponentný prístup, kde sú jednotlivé komponenty obvykle samostatnými majetkovými položkami v registri majetku. Ak majú tieto položky rovnakú dobu použiteľnosti a rovnaký spôsob odpisovania, sú pre účely výpočtu odpisov zoskupené. Odpisová metóda by mala odrážať model, v ktorom sú ekonomické úžitky aktíva spotrebované, čomu vo väčšine prípadov odpovedá metóda rovnomerného odpisovania. Odpisové zaťaženie pre každé obdobie by malo byť vykázané ako náklad, ak nie je zahrnuté v účtovnej hodnote iného aktíva.

¹³ Spätne získateľná čiastka je určená na základe porovnania dvoch ocenení – „fair value znížené o náklady predaja“ a „hodnoty u používania“, ako vyššiu z týchto cien. Hodnota používania je súčasná hodnota budúcich čistých peňažných tokov, ktoré bude užívanie aktíva generovať, vrátane eventuálnej tržby z predaja aktíva na konci doby jeho použiteľnosti – teda v súlade s IAS 36.

Tabuľka č. 6 Doba odpisovania stanovená spoločnosťou
(Zdroj: 38).

Typ dlhodobého hmotného majetku	Počet rokov
Budovy, haly a stavby	20 – 60
Stroje, zariadenia a dopravné prostriedky	4 – 60
Ostatný majetok	do 4

2.2.2 Výsledné vykázanie dlhodobého hmotného majetku v súlade s Medzinárodnými štandardmi účtovného výkazníctva

Táto podkapitola sa zaoberá výslednou transformáciou položiek dlhodobého hmotného majetku z účtovnej závierky spoločnosti SE a. s. podľa slovenských účtovných predpisov na vykázanie dlhodobého hmotného majetku, ktorá je v súlade s IFRS. Medzi analyzované obdobie patrí rok 2017. Výsledné vykázanie je súčasťou účtovnej závierky spoločnosti, v ktorej je dlhodobý hmotný majetok prvkom súvahy. Súčasťou prílohy k účtovnej závierke väčšinou býva tabuľka pohybov dlhodobého majetku.

Tabuľka č. 7 Pohyb dlhodobého hmotného majetku v súlade s IFRS

(Zdroj: 38)

V tis. EUR	Budovy, haly a stavby	Stroje, zariadenia a iné	Pozemky	Obstarávaný dlhodobý hmotný majetok	Spolu
	<i>Úroveň 3</i>	<i>Úroveň 3</i>	<i>Úroveň 2</i>	<i>Úroveň 3</i>	
Vykázané k 1. januáru 2017					
OC/precenenie	1 711 181	2 464 220	41 699	4 573 171	8 790 271
Oprávky	-100 240	-300 657	-	-	-400 897
Akumulované straty zo zníženej hodnoty	-174 593	-235 277	-768	-437 065	-847 703
Účtovná hodnota	1 436 348	1 928 286	40 931	4 136 106	7 541 671

Tabuľka č. 7 sprehľadňuje pohyb v položkách dlhodobého majetku vykázaného k 1. januáru 2017. Takáto forma pomáha používateľovi pochopiť príčiny zmien v účtovnej hodnote dlhodobého majetku. Tabuľky môžu mať rôznu podobu, ktoré nie sú

unifikované. Pre výpočet je základná takzvaná čistá účtovná hodnota, ktorú tvorí hrubá účtovná hodnota znížená o oprávky.

Tabuľka č. 8 Pohyb DHM v súlade s IFRS

(Zdroj: 38)

V tis. EUR	Budovy, haly a stavby	Stroje, zariadenia a iné	Pozemky	Obstarávaný dlhodobý hmotný majetok	Spolu
	Úroveň 3	Úroveň 3	Úroveň 2	Úroveň 3	
Vykázané k 31. decembru 2017					
Otváracia hodnota	1 436 348	1 928 286	40 931	4 136 106	7 541 671
Prírastky	1 984	39 392	204	485 457	527 037
Zníženie hodnoty ¹⁴	-	-619	-	-	-619
Zníženie hodnoty ¹⁵	546	-526	43	-1 673	-1 610
Presuny	954	16 859	-	-17 813	-
Presuny do majetku držaného na predaj	-1 103	-60	-160	-	-1 323
Úbytky	-5	-17	-	-	-22
Odpisy ¹⁶	-47 832	-137 809	-	-	-185 641
OC/precenenie	1 712 035	2 519 257	41 730	5 040 062	9 313 084
Oprávky	-147 627	-436 987	-	-	-584 605
Akumulované straty zo zníženia hodnoty	-173 516	-236 773	-712	-437 985	-848 986
Účtovná hodnota	1 390 892	1 845 506	41 018	4 602 077	7 879 493

Následne môžeme vidieť ako hodnota v Tabuľke č. 8 je upravená o prírastky a vyradenie, ktoré je spojené s príslušným rokom. Odpisy boli následne taktiež odčítané. Znamenajú zníženie účtovnej hodnoty majetku. Ide o odpisy uplatnené podľa slovenských účtovných predpisov, ktoré sú zároveň v súlade s IFRS, a ďalej tiež odpisy, ktoré sa objavili z dôvodu aplikácie IFRS. Do tabuľky pohybov sa zaznamenávajú i prevody majetku do

¹⁴ Zníženie hodnoty majetku cez rezervu z precenenia

¹⁵ Zníženie hodnoty majetku cez výkaz ziskov a strát, vykázané v riadku odpisy, amortizácia, zníženie hodnoty a precenenie dlhodobého majetku vo výkaze ziskov a strát

¹⁶ Vykázané v riadku Odpisy, amortizácia, zníženie hodnoty a precenenie dlhodobého majetku vo výkaze ziskov a strát

odlišných skupín. V prípade spoločnosti SE a. s. sa v roku 2017 uskutočnil prevod Pozemky, Budovy, haly a stavby do skupiny Majetok držaný na predaj.

Oceňovanie dlhodobého hmotného majetku je upravené v medzinárodných štandardoch IAS 16. Uvedené obstarávacie ceny zahŕňajú primárne cenu kúpy daného majetku, dovozné clá, všetky náklady, ktoré súvisia s dopravou a montážou majetku, rabaty a zľavy. Obstarávacia cena zahŕňa náklady, ktoré priamo súvisia s obstaraním majetku, iné náklady súvisiace s uvedením majetku do prevádzkyschopného stavu na jeho plánovaný účel, náklady na demontáž, vyradenie majetku a uvedenie miesta, v ktorom sa nachádza, do pôvodného stavu (aktivované náklady na vyradenie). Náklady na majetok vytvorený vlastnou činnosťou zahŕňajú aj materiálové náklady a priame mzdové náklady spotrebované počas procesu výstavby.

Obstarávacia cena sa na konci finančného roka upravuje o oprávky (kumulované odpisy), a straty zo zníženia hodnoty majetku. Majetok sa následne vykazuje v účtovnej hodnote na konci každého finančného roka. Obstarávacia cena jednotlivých položiek dlhodobého hmotného majetku je počas roka 2017 ďalej upravovaná o úbytky, prírastky, oprávky a zníženie hodnoty na účtovnú hodnotu, v ktorej sa dlhodobý hmotný majetok vykáže na konci finančného roka vo výkaze o finančnej situácii podniku, teda v súvahe.

Na konci roka 2017 môžeme z tabuľky vidieť, že došlo k čiastočnému znehodnoteniu dlhodobého hmotného majetku vo firme. Výška znehodnotenej hodnoty bola 2 229 tisíc EUR. Toto znehodnotenie súviselo s individuálnym znehodnotením položiek. Test na zníženie hodnoty sa prevádza na úrovni jednotlivého aktíva či súboru aktív, ktoré vytvárajú nezávislé peňažné príjmy.

SE a. s. zisťovala a porovnávala účtovné hodnoty aktív a ich spätne ziskateľnú čiastku. V každom účtovnom období posudzuje náznak predtým zaúčtovaného zníženia hodnoty, ktoré už nemusí existovať alebo bolo úplne znížené. Keď dospeje k takému záveru odhadne realizovateľnú hodnotu majetku. Zníženie, ktoré bolo predtým vykázané je zrušené ak nastala zmena v predpokladoch použitých na vyčíslenie realizovateľnej hodnoty odkedy bolo vykázané posledné zníženie jej hodnoty.

Zníženie hodnoty a jeho zrušenie je obmedzené aby účtovná hodnota majetku nepresahovala jej realizovateľnú hodnotu ani účtovnú hodnotu zníženú o odpisy, ktorá by sa určila v prípade, keby nebolo možné v predchádzajúcich obdobiach zaúčtovať žiadne zníženie hodnoty. Toto zrušenie je zaúčtované vo výkaze ziskov a strát s výnimkou majetku oceňovaného v precenenej hodnote, kedy sa takého zrušenie vykazuje v rezerve z precenenia. (38)

Tabuľka č. 9 Zostatková hodnota ocenená obstarávacou cenou

(Zdroj: 38)

V tis. EUR	Zostatková cena
Vykázané k 31. decembru 2017	
Pozemky	14 072
Stroje, zariadenia a iné	1 120 876
Budovy, haly a stavby	459 899
Obstarávaný dlhodobý hmotný majetok	4 602 077
Spolu	6 196 924

V Tabuľke č. 9 je vyčíslená zostatková hodnota majetku, ktorá by bola vykázaná k 31. decembru 2017, ak by sa majetok vykazoval použitím modelu ocenenia obstarávacou cenou. Zostatková cena majetku je účtovnou kategóriou. Toto oceňovanie predstavuje ocenenie v obstarávacích cenách znížených o jej oprávky. Tento oceňovací model vychádza z princípu ich ocenenia v momente v ktorom bol majetok obstaraný. Vyjadruje zníženú hodnotu (cenu) dlhodobého majetku o jeho opotrebenie. V praxi to teda znamená, že ceny nemôžu reagovať na cenové výkyvy smerom nahor a môžu kopírovať vývoj cien iba smerom nadol tvorbou opravných položiek¹⁷.

¹⁷ Terminológia IFRS štandardov pre opravné položky je: strata zo zníženia hodnoty

2.2.3 Rezerva z precenenia

Podnik aplikuje pre následné oceňovanie dlhodobého hmotného majetku oceňovací model vždy v súlade so štandardom IAS 16 a platnou účtovnou politikou. Položka rezerva z precenenia vznikla v súvahe, keď hodnota dlhodobého majetku prevýšila hodnotu v ktorej bol predtým majetok vedený. Nie každé zvýšenie majetku sa však dáva do rezervy z precenenia. Závisí to od mnohých faktorov, napríklad či bol majetok znížený alebo či u majetku bol vykonaný mimoriadny odpis. V prípade mimoriadneho odpisu majetku sa zvýšenie hodnoty, ktoré vznikne z precenenia používa na storno mimoriadneho odpisu. Ak totiž vznikne prebytok ten sa pridá do rezervy z precenenia. Podobne je to aj u zníženia hodnoty, ktoré vzniká z precenenia, ktoré sa použije na zníženie rezervy z precenenia a každý rozdiel sa spracováva ako mimoriadny odpis a teda ho môžeme považovať za stratu. Dôležité je vedieť, že táto rezerva nemôže byť použitá na výplatu dividend.

Spoločnosť SE a. s. vykazuje k 31. 12. 2017 majetok preceňovaný na reálnu hodnotu, pričom prírastok vyplývajúci z precenenia dlhodobého majetku sa vykáže vo vlastnom imaní v rezerve z precenenia. Keď nastane zrušenie úbytku z precenenia toho istého majetku, ktorý bol predtým vykázaný vo výkaze ziskov a strát, pričom sa v tomto prípade tento prírastok účtuje v prospech výkazu ziskov a strát v rozsahu predtým vykázaného úbytku. Toto zníženie účtovnej hodnoty, ktoré vyplýva z precenenia majetku sa zaúčtuje na ľarchu výkazu ziskov a strát v rozsahu, v ktorom prevyšuje zostatok rezervy z precenenia tohto majetku, ktoré súvisí s predchádzajúcim precenením.

Celkové ocenenie ostatných súčastí komplexného výsledku a zmeny ostatných súčastí tohto výsledku počas účtovného obdobia 2017 boli vykázane súvahovo – tvorba rezervy z precenenia dlhodobého majetku počas účtovného obdobia v ocenení 2 901 558 tisíc EUR, zostatok rezervy bol k 31. 12. 2016 v ocenení 2 897 224 tisíc EUR.

Tabuľka č. 10 poukazuje na túto skutočnosť, keď sa položka rezervy vykáže v súvahe na strane pasív v oddiely vlastného imania.

Tabuľka č 10 Tvorba rezervy z precenenia

(Zdroj: 38)

V tis. EUR	Rezerva z precenenia
Vykázané k 1. januáru 2017	2 897 224
Zmena ocenenia ¹⁸ , znížená o daň	- 489
Zmena výšky rezervy ¹⁹ , znížená o daň	4 823
Komplexný výsledok za rok, znížený o daň	4 334
Vykázané k 31. decembru 2017	2 901 558

Spoločnosti na konci roka vznikla tiež odložená daň z príjmov, ktorá je spojená so zmenou ocenenia dlhodobého hmotného majetku. Na konci roka 2017 dosiahla čiastku 130 tisíc EUR. Tento daňový záväzok sa účtuje v závislosti od toho ako bol účtovaný daňový prípad. Spoločnosť nezaúčtovala tento záväzok do nákladov ale priamo v prospech vlastného imania.

2.2.4 Súvaha spoločnosti – vplyv precenenia reálnou hodnotou

Ocenenie položiek aktív a pasív zásadne ovplyvňuje celkovú vypovedaciu schopnosť finančných výkazov, ako aj celkovú finančnú situáciu spoločností. Nesprávne vykázanie výšky majetku a tiež záväzkov môže negatívne ovplyvňovať používateľov finančných a účtovných informácií pri ich ekonomických rozhodnutiach. O týchto používateľoch je napísaná kapitola 4.

Táto účtovná závierka bola zostavená k 31. decembru 2017. Pre lepšie porozumenie účtovných výkazov je tiež dôležité sa zamerať na prílohu k účtovnej závierke, ktorá podrobne opisuje informácie o tom, podľa akých štandardov boli účtovné výkazy pripravené, informácie o zvolených účtovných politikách, špecifických položkách a ďalšie dodatočné informácie, ktoré sú nutné pre verné zobrazenie v spoločnosti.

¹⁸ Zmena ocenenia, ktorá pripadá na dlhodobý hmotný majetok

¹⁹ Zmena výšky rezervy na vyradovanie a likvidáciu tepelných elektrární cez rezervu z precenenia

Podľa slovenskej účtovnej legislatívy²⁰ sa aktíva nemôžu preceňovať na reálnu hodnotu. V tabuľke č. 11 môžeme vidieť ako sa v súvahe neprejaví zmena bilančnej sumy. Konkrétne u preceňovania podľa slovenskej účtovnej legislatívy nemožno reálnou hodnotou oceniť dlhodobý majetok. Výnimkou je oblasť preceňovaných aktív na reálnu hodnotu, ktoré tvoria finančný majetok spoločnosti, a to sú cenné papiere, deriváty a podiely na základnom imaní, ďalej Zákon o účtovníctve č. 431/2002 Z. z..

Oceňovanie reálnou hodnotou má od roku 2016²¹ rozsiahlejšie použitie. Dôsledkom rozšírenia použitia reálnej hodnoty pri oceňovaní majetku a záväzkov bolo aj zrušenie reprodukčnej obstarávacej ceny. Majetok, ktorý sa do 31. 12. 2015 oceňoval reprodukčnou obstarávacou cenou sa od 1. 1. 2016 oceňuje reálnou hodnotou. Medzi tento majetok patrí:

- majetok bezodplatne nadobudnutý okrem peňažných prostriedkov, cenín a pohľadávok, ktoré sa oceňujú menovitou hodnotou,
- majetok preradený z osobného vlastníctva do podnikania okrem peňažných prostriedkov, cenín a pohľadávok, ktoré sa oceňujú menovitou hodnotou,
- nehmotný majetok a hmotný majetok novozistený pri inventarizácii a v účtovníctve doteraz nezachytený,
- majetok obstaraný verejným obstarávateľom bezodplatne od koncesionára za plnenie vo forme koncesie na stavebné práce podľa osobitného predpisu (24)

²⁰ § 26 ods. 3 Zákona o účtovníctve

²¹ Novela zákona o účtovníctve účinná od 1.1.2016

Tabuľka č. 11 Súvaha ocenená zostatkovou hodnotou

(Zdroj: Vlastné spracovanie podľa 38)

V tis. EUR					
Aktíva				Pasíva	
	Brutto	Korekcia	Netto		
DNM	78 815	72 777	6 038	Vlastné imanie	2 329 632
DHM	9 473 903	3 256 240	6 217 663	Základné imanie	1 269 296
Pozemky	14 072	0	14 072	Kapitálové fondy	1 218 989
Stavby	932 740	472 841	459 899	Fondy zo zisku	216 848
SHV a SHV	2 878 380	1 757 504	1 120 876	VH minulých rokov	-441 634
Ostatný DHM	1 374	0	1 374	VH za účtovné obdobie	66 133
Obstarávaný DHM	5 627 972	1 025 895	4 602 077	Závázky	5 906 841
Poskytnuté preddavky na DHM	19 365	0	19 365	Rezervy	2 097 127
DFM	15 322	0	15 322	Dlhodobé záväzky	412 537
Obežný majetok	1 969 071	0	1 969 071	Krátkodobé záväzky	589 730
Časové rozlíšenie	28 379	0	28 379	Bankové úvery	2 807 447
Spolu	11 565 490	3 329 017	8 236 473	Spolu	8 236 473

Oddiel medzinárodných účtovných štandardov umožňuje preceňovať aktíva na reálne hodnoty a taktiež stanovujú, že tieto skutočnosti majú vplyv na súvahu podniku, pretože je v nej uplatnený bilančný princíp. Preceňovanie aktív jednotlivých položiek na reálnu

hodnotu znižuje alebo ako môžeme v analyzovanej spoločnosti vidieť zvyšuje ich hodnotu vykázanú v súvahe a zároveň ovplyvňuje veľkosť rezervy z precenenia.

V prípade podniku sa aktíva v sledovaných kategóriách prehodnotili na reálnu účtovnú hodnotou. Tento rozdiel z precenenia sa účtuje v prospech vlastného kapitálu v položke rezervy z precenenia. Ako sme sa dozvedeli z teoretickej časti účtovná jednotka si musí zvoliť ako účtovné pravidlo modelu ocenenia a túto zásadu uplatní na celú triedu nehnuteľností, strojov a zariadení.

Tabuľka č. 12 Precenená súvaha

(Zdroj: 38)

Položka v súvahe	Zostatková cena (neprecenená)	Rozdiel	Precenené na RH	Položka v súvahe	V tis. EUR
Aktíva			Pasíva		
DNM	6 038	0	6 038	Vlastné imanie	4 012 201
DHM	6 198 298	1 682 569	7 880 867	Základné imanie	1 269 296
Pozemky	14 072	26 946	41 018	Rezerva z precenenia	2 901 558
Stavby	459 899	930 993	1 390 892	Fondy zo zisku	216 848
SHV a SHV	1 120 876	724 630	1 845 506	VH minulých rokov	-441 634
Ostatný DHM	1 374	0	1 374	VH za účtovné obdobie	66 133
Obstarávaný DHM	4 602 077	0	4 602 077	Závazky	5 906 841
Poskytnuté preddavky na DHM	19 365	0	19 365	Rezervy	2 097 127
DFM	15 322	0	15 322	Dlhodobé záväzky	412 537
Obežný majetok	1 969 071	0	1 969 071	Krátkodobé záväzky	589 730
Časové rozlíšenie	28 379	0	28 379	Bankové úvery	2 807 447
Spolu	8 236 473	1 682 569	9 919 042	Spolu	9 919 042

Z preceňovanej súvahy vidíme ako sa pôvodná hodnota aktív zo sumy 8 236 473 tisíc EUR zvýšila o 1 682 569 tisíc EUR. Po precenení na reálnu hodnotu je suma aktív vo výške 9 919 042 tisíc EUR. Rezerva z precenenia má vždy pasívny zostatok. Túto rezervu spoločnosť vytvorila na základe opatrnosti na prichádzajúce straty a riziká. Pretože nebola v minulosti presne známa výška záväzku, ocenila sa táto položka odhadom v sume dostatočnej na splnenie povinnosti ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Rezerva je záväzok, ktorá neskončí splatnosťou ale musí byť vyrovnaná iným spôsobom. Táto rezerva bola vytvorená na konkrétny účet na ktorý musí byť tiež využitá.

2.3 Vplyv precenenia reálnou hodnotou na ukazovatele finančnej analýzy

Finančnú analýzu možno zhodnotiť na základe poskytnutých účtovných výkazov firmy. V praxi je najčastejšie využívaná analýza pomerových ukazovateľov. Oboznamuje hlavne s finančnou situáciou spoločnosti a s jej následným vývojom do budúcnosti. Finančná analýza je zhotovená na základe súboru mnohých ukazovateľov a faktorov, ktoré spolu súvisia a ovplyvňujú chod spoločnosti ako celku. V nasledujúcich riadkoch budú popísané len vybrané ukazovatele. Dôvodom pre výber týchto ukazovateľov, je využitie precenených historických cien na reálne ceny, ktoré sa sťahujú k dlhodobému majetku. Následne bude posúdené či sa hodnota ukazovateľa znížila či zvýšila.

- ukazovatele rentability
- ukazovatele aktivity
- ukazovatele zadlženosti

Tabuľka č. 13 Vstupné dáta pre výpočet hodnôt finančných ukazovateľov

(Zdroj: 38)

Položka	V tisíc EUR	
	Historické ceny	Reálna hodnota
Celkové aktíva	8 236 473	9 919 042
Vlastné imanie	2 329 632	4 012 201
Cudzí kapitál	5 906 841	5 906 841
Čistý zisk (EAT)	66 133	66 133
Tržby	2 183 236	2 183 236

2.3.1 Ukazovatele rentability

Ukazovatele rentability – niekedy sa používa označenie ako ukazovatele výnosnosti, a tiež návratnosti a vyjadrujú pomer konečného hospodárskeho výsledku dosiahnutého podnikateľskou činnosťou k určitému vstupu. To môže byť buď k celkovým aktívam, kapitálu alebo tržbám. (41)

$$ROA = \text{Čistý zisk} / \text{Celkové aktíva}$$

Tabuľka č. 14 Rentabilita celkového kapitálu

(Zdroj: Vlastné spracovanie podľa výpočtov)

Sledovaný rok	precenený	neprecenený
2017	0,67 %	0,80 %

Ukazovateľ návratnosti aktív predstavuje percentuálne vyjadrenie zisku, ktorý spoločnosť zarobila z 1 eura aktív. Inými slovami vyjadruje ako efektívne podnik využíva svoj investovaný kapitál. Precenenie aktív na reálnu hodnotu spôsobilo pokles rentability celkových aktív z 0,80 % na 0,67 %.

$$ROE = \text{Čistý zisk} / \text{Vlastné imanie}$$

Tabuľka č. 15 Rentabilita vlastného imania

(Zdroj: Vlastné spracovanie podľa výpočtov)

Sledovaný rok	precenený	neprecenený
2017	1,65 %	2,84 %

Tento ukazovateľ predstavuje percentuálne vyjadrenie zisku, ktorý spoločnosť zarobila z 1 eura vlastného imania, predstavuje výnosnosť kapitálu, ktorý do spoločnosti vložili vlastníci. Ku koncu roka môžeme vidieť rôzne hodnoty týchto ukazovateľov. Precenenie majetku znížilo rentabilitu vlastného imania až o 1,19 %.

$$ROS = \text{Čistý zisk} / \text{Celkové tržby}$$

Tabuľka č. 16 Rentabilita tržieb

(Zdroj: Vlastné spracovanie podľa výpočtov)

Sledovaný rok	precenený	neprecenený
2017	3,02 %	3,02 %

Ukazovateľ ziskovej marže predstavuje percentuálne vyjadrenie zisku na 1 euro tržieb. Hodnoty zostali v oboch prípadoch rovnaké čo vyplýva zo situácie, pretože nebola zmenená ani jedna veličina.

2.3.2 Ukazovatele aktivity

$$\text{Obrat celkových aktív} = \text{Tržby} / \text{Celkové aktíva}$$

Tabuľka č. 17 Obrat celkových aktív

(Zdroj: Vlastné spracovanie podľa výpočtov)

Sledovaný rok	precenený	neprecenený
2017	22,01 %	26,51 %

Obrat celkových aktív je jedným z ukazovateľov aktivity, ktorý ukazuje, ako efektívne firma hospodári so svojimi aktívami a vyjadruje, aké tržby prinesie jednotka aktív. Rozdiel od ROA je v použití tržieb, pretože ROA má v čitateli zisk.

2.3.3 Ukazovatele zadlženosti

Pojem zadlženosť vyjadruje skutočnosť, že podnik využíva k financovaniu aktív vo svojej činnosti cudzie zdroje, teda dlh. V reálnej ekonomike u veľkých podnikov neprichádza do úvahy, že by podnik financoval všetky svoje aktíva z vlastného alebo naopak len z cudzieho kapitálu. Základným ukazovateľom, ktorým sa spravidla vyjadruje celková zadlženosť, je pomer celkových záväzkov k celkovým aktívam. (39) Zadlženosť vlastného kapitálu zisťujeme podielom cudzích zdrojov na vlastnom kapitále. (40)

$$\text{Celková zadlženosť} = \text{Cudzie zdroje} / \text{Celkové aktíva}$$

Tabuľka č. 18 Celková zadlženosť

(Zdroj: Vlastné spracovanie podľa výpočtov)

Sledovaný rok	precenený	neprecenený
2017	59,55 %	71,72 %

V dôsledku precenenia v roku 2017 sa ukazovateľ, ktorý meria rozsah, v akom je firma financovaná cudzími zdrojmi znížil z 71,72 % na 59,55 %. Môžeme povedať, že hodnotí v podstate finančnú štruktúru podniku.

$$\text{Zadlženosť vlastného kapitálu} = \text{Cudzíe zdroje} / \text{Vlastný kapitál}$$

Tabuľka č. 19 Zadlženosť vlastného kapitálu

(Zdroj: Vlastné spracovanie podľa výpočtov)

Sledovaný rok	precenený	neprecenený
2017	1,47	2,54

Zadlženosť vlastného kapitálu je pomerne významným ukazovateľom pre banky z hľadiska poskytnutia úverov. Vo všeobecnosti je optimálny stav, keď je nižšia hodnota cudzích zdrojov ako vlastného kapitálu. Z vypočítaných hodnôt môžeme vidieť, koľkokrát dlh prevyšuje hodnotu vlastného kapitálu. Pomer vlastného kapitálu k cudziemu kapitálu sa v rámci precenenia znížil.

Precenením majetku na reálnu hodnotu podľa IFRS došlo k zvýšeniu rentability tohto majetku, čo znamená že došlo k zhodnoteniu celého majetku vloženého do činností podniku. Z výpočtov finančných ukazovateľov rentability okrem rentability tržieb, kde sa hodnota ani v jednom prípade nezmenila sa v roku 2017 znížili v dôsledkom precenenia majetku ku koncu roka. Z hľadiska podniku to je negatívny výsledok. Čo sa týka zadlženosti podniku sa ukazovateľ v roku 2017 znížil z 71,72 % na 59,55 %.

3 ZHRNUTIE ZISTENÝCH SKUTOČNOSTÍ Z PRAKTICKEJ ČASTI

V predchádzajúcich kapitolách diplomovej práce sme podrobne opísali aplikáciu oceňovacích veličín pre vybraný dlhodobý majetok. Zistili sme, že niektoré postupy oceňovania podľa národnej úpravy sú rovnaké ako podľa IAS/IFRS, no niekde sú však stále rozdiely. DNM a DHM sa podľa slovenskej právnej úpravy obstaráva vlastnými nákladmi, obstarávacou cenou a tiež reálnou hodnotou. Reprodukčná obstarávacia cena bola k 1. 1. 2016 zrušená. Podľa medzinárodných účtovných štandardov pre finančné vykazovanie sa stroje, zariadenia, nehnuteľnosti môžu oceniť viacerými oceňovacími veličinami. Na základe tohoto zistenia môžeme tvrdiť, že pri oceňovaní podľa medzinárodných podmienok musia byť splnené oveľa väčšie kritéria ako v porovnaní s národnou úpravou.

Z analytickej časti môžeme tvrdiť, že v praxi spoločnosť vykazujúca podľa IAS/IFRS preceňuje modelom reálnej hodnoty hlavne štandardy IAS 16 – Pozemky, budovy, zariadenia. Precenenie reálnou hodnotou IAS 38 – Nehmotný majetok v podstate vôbec nepoužíva. Prírastok z precenenia je účtovaný súvahovo vo vlastnom imaní do rezervy z precenenia. Rezerva z precenenia dlhodobého majetku sa vykázala v spojitosti so zvýšením účtovnej hodnoty DHM a znížením hodnoty do výšky, do ktorej by toto zníženie ponížovalo predtým zaznamenané zvýšenie reálnej hodnoty vo vlastnom imaní. Znamená to teda, že neovplyvní výsledok hospodárenia bežného obdobia.

Hlavný účel povinnosti oceňovania dlhodobého majetku reálnou hodnotou je vyššia vypovedacia schopnosť účtovných závierok. Preto sa pre oceňovanie používa reálna hodnota spoľahlivo zistená. V inom prípade by sa na ocenenie majetku použilo pôvodné ocenenie v obstarávacej cene, vlastných nákladoch alebo v menovitej hodnote.

Spoločnosť účtuje o nehnuteľnostiach, strojoch a zariadeniach významovo ako o majetku ak je pravdepodobné, že jej z týchto položiek budú plynúť v budúcnosti ekonomické úžitky a je možné spoľahlivo určiť obstarávaciu cenu týchto položiek. V priebehu životnosti položiek majetku spoločnosť vynakladá finančné prostriedky súvisiace s prevádzkou po ich zaradení do užívania. Týmto sú myslené investičné náklady. Tie sa zahrnú do účtovnej hodnoty majetku len v prípade, ak je pravdepodobné, že zásluhou

týchto dodatočne vynaložených prostriedkov budú spoločnosti v budúcnosti plynúť ekonomické úžitky.

3.1.1 Vykazovanie v dôsledku precenenia

Zníženie hodnoty dlhodobého hmotného majetku

Majetok, ktorý bol v minulom období precenený na vyššiu hodnotu (a tvorila sa rezerva z precenenia) sa zníženie hodnoty zúčtuje najskôr s vytvorenou rezervou z precenenia k príslušnému majetku a následne v sume v ktorej znížená hodnota prevyšuje túto rezervu ako náklad.

Pokiaľ dlhodobý hmotný majetok nebol v predchádzajúcom období precenený na vyššiu reálnu hodnotu, toto zníženie sa vykáže ako náklad.

Zvýšenie hodnoty dlhodobého hmotného majetku

Ak bola hodnota majetku zvýšená vykáže sa táto skutočnosť ako zvýšenie vlastného imania v rámci položky rezerva z precenenia, ak v predchádzajúcom období nebola hodnota majetku znížená a vykázaná ako náklad.

V prípade, že táto hodnota bola v predchádzajúcom období znížená a vykázaná do nákladov, vykáže sa zvýšenie v bežnom období ako výnos (len do výšky minulého zníženia) a následne (v čiastke v ktorej zvýšenie hodnoty majetku v bežnom období prevyšuje jej zníženie v minulých obdobiach) ako zvýšenie vlastného imania čiže do položky rezervy z precenenia.

3.1.2 Výhody a nevýhody oceňovania

Keďže sme v analytickej časti zistili, že spoločnosť SE a.s. používa na svoje oceňovanie majetku primárne historické ceny, (výnimky tvoria finančné nástroje klasifikované ako oceňované v reálnej hodnote s vplyvom na výsledok hospodárenia oceňované v súlade s IAS 39 a dlhodobý hmotný majetok preceňovaný na reálnu hodnotu) zhrnieme výhody a nevýhody týchto dvoch používaných modelov.

Model precenenia na reálnu hodnotu

Výhody:

- splnenie podmienky verného a pravdivého zobrazenia skutočností, pretože vyjadruje reálne zmeny v spoločnostiach,
- zvyšuje relevantnosť poskytovaných informácií,
- reagovanie na skutočné ceny aktív, ktoré sa v čase menia ako napríklad skôr zakúpené nehnuteľnosti v atraktívnych lokalitách, ktoré je často v účtovníctve podceňované
- lepšia porovnateľnosť účtovných jednotiek z globálneho hľadiska,
- kladný prístup podnikov, ktoré so svojom majetkom neúčtujú iba automaticky v historických cenách ale aktívne sa zaujímajú čo sa s majetkom v podniku reálne deje a bude diať v budúcich rokoch.

Nevýhody:

- určitá miera subjektivity, ktorá sa týka vstupných informácií a tiež ich spracovania v účtovnej jednotke,
- nízka relevantnosť v prípade vysokých výkyvov na trhoch,
- používatelia nedokážu oddeliť a samostatne posúdiť vstupné informácie a subjektívne postupy účtovných jednotiek,
- možnosť neprimerane navýšiť účtovnú hodnotu manažérom či podnikateľom pri úverových podvodoch.

Model precenenia založený na historických cenách

Výhody:

- jednoduchosť pri určení ocenenia, historické ceny sa dajú ľahko overiť na základe účtovných dokladov,
- zníženie možnosti subjektívnych úsudkov účtovnej jednotky,
- pri postupe ocenenia je nižšie riziko vzniku chýb pretože zložitnosť právnej úpravy, ktorá sa týka tejto problematiky nie je až tak zložitá v porovnaní s medzinárodnou.

Nevýhody:

- nezobrazenie skutočnej ekonomickej hodnoty majetku a záväzkov z ohľadom na možné budúce ekonomické úžitky,
- nie je zohľadnený vplyv trhových podmienok, nezahŕňa infláciu, technický pokrok.

Koncepcia reálnej hodnoty má za úlohu priblížiť nás čo najviac ku skutočnosti, ku ktorej môže dôjsť prostredníctvom správnej implementácie a výške transparentnosti. Kde chýba transparentnosť a pôsobí informačná asymetria, je ťažké si predstaviť inú oceňovaciu bázu, ktorá by bola schopná ponúknuť viac informácií ako samotná reálna hodnota. Investorov je však nevyhnutné informovať o samotnom procese stanovenia reálnej hodnoty, aby bolo možné získať ich dôveru, čo je skutočnosť, ktorú vyžaduje súčasná regulácia, ktorá získava celú radu doplnkových informácií. Koncepčné riešenie problematiky oceňovania nesmie vychádzať z konkrétnej ekonomickej situácie a nemožno meniť v okamžiku, kedy dôjde ku zmene ekonomických podmienok. Nesystematické zmeny účtovných zásad a prístupov v oblasti oceňovania môžu samé o sebe prispieť k nestabilite ekonomického systému. Ak sa v okamžiku rastu investori radi viezli na stále rastúcej vlne, tržnej (respektíve reálnej) hodnote v okamihu krízy rázom klesajú. Reálna hodnota sa tak v období krízy stáva nevítanou súčasťou účtovníctva. (27)

4 SPRACOVANIE ODPORÚČANÍ PRE VYBRANÚ SKUPINU UŽÍVATEĽOV ÚČTOVNÝCH INFORMÁCIÍ

Jedným zo základných znakov, ktorými sa odlišujú účtovné systémy vo svete patrí aj vymedzenie okruhu užívateľov účtovných výkazov. Užívateľov týchto výkazov môžeme všeobecne rozdeliť na interných a externých. Z pohľadu odlišenia účtovných systémov je podstatné tiež to, kto mimo účtovnú jednotku požaduje účtovné výkazy, vychádza z nich pri spolupráci, obchodovaní, riadení alebo hodnotení účtovných jednotiek. Kto a k akému účelu využíva účtovné výkazy má potom vplyv na obsah alebo napríklad štruktúru výkazov.

Medzi základných používateľov účtovných informácií môžeme vymedziť:

– *Manažérov*

Informácie potrebujú pre krátkodobé a hlavne pre dlhodobé finančné riadenie podniku. Znalosti, ktoré získajú z účtovných informácií im umožňujú rozhodovať sa správne napríklad pri získavaní zdrojov, pre zaistenie optimálnej štruktúry majetku, pre alokáciu voľných peňažných prostriedkov a hlavne pri rozdeľovaní disponibilného zisku alebo uhradenie vzniknutých strát. Finančná analýza, ktorá v podnikoch odhaľuje silné a slabé stránky umožňuje manažérom prijať správny podnikateľský zámer pre budúce obdobie.

– *Investori*

Akcionári alebo spoločníci podnikov sa chcú vždy uistiť, či sú ich peniaze vhodne uložené a podnik je dobre riadený. Zaujímajú sa napríklad o stabilitu a likviditu podniku, disponibilný zisk a tiež to či podnikateľské zámery manažérov zaistujú rozvoj podniku a jeho trvanie. Držitelia úverových cenných papierov napríklad dlhopisov sa zaujímajú o likviditu podniku a finančnú stabilitu. Zaujímajú ich hlavne to či im bude ich cenný papier preplatený včas a v dohodnutej výške. Potenciálni investori plánujú, kde by umiestnili svoje voľné peňažné prostriedky a chcú mať istotu, že investovali správne.

- *Obchodní partneri*
Obchodní dodávateľia si vždy svojich obchodných partnerov vyberajú na základe ich finančnej situácie. Hlavným ukazovateľom je pre nich schopnosť hradiť splatné záväzky. Odberateľia taktiež zohľadňujú finančnú analýzu. Hlavne pri dlhodobých kontraktoch sa potrebujú uistiť, že dodávateľský podnik bude schopný splniť svoje záväzky.
- *Banky a iní veritelia*
Žiadajú potenciálneho dlžníka o čo najviac informácií o jeho finančnom zdraví, aby sa správne rozhodli, či mu požičajú peňažné prostriedky. Overujú či podnik môže ponúknuť rôzne záruky za pôžičky a či bude schopný hradiť splátky za stanovených podmienok.
- *Štát a jeho orgány*
Potrebujú finančné informácie pre mnoho účelov. Pre štatistiku, pre kontrolu plnení daňových povinností, pre monitorovanie vládnej politiky.
- *Zamestnanci*
Osoby, ktoré pracujú pre podnik sa zaujímajú o finančné informácie hlavne z hľadiska istoty zamestnania a hľadiska mzdovej perspektívy i sociálnej.
- *Analytici, účtovní znalci, daňoví poradcovia*
Zaujímajú sa hlavne o najširšie aspekty finančného hospodárenia podniku, aby správne identifikovali nedostatky a odporučili možné postupy k náprave.
- *Konkurenti*
Väčšinou sa zaujímajú o finančné informácie zrovnateľné s ich vlastnými hospodárskymi výsledkami. Medzi tieto finančné informácie môžeme zaradiť ukazovatele rentability, ziskovú maržu, veľkosť tržieb, zadĺženosť, obrat aktív.

- *Burzovní makléři*
Potřebují poznať a to nejlepší priebežne čo najviac informácií o finančnej situácii podniku, aby boli úspešní pre obchodovaní s cennými papiermi.

- *Verejnosť*
Zaujímajú sa o finančnú situáciu podniku z rôznych dôvodov. Môžu sledovať napríklad to, či podnik nevykonáva činnosť, ktoré sú v rozpore s ochranou životného prostredia.

Oceňovací prístup predstavuje do istej miery protipól informačného prístupu. Alternatívny postoj reaguje na výsledky empirického výskumu, ktorý pripúšťa, že hypotéza efektívnych trhov nie vždy platí, respektíve nie je testovaná predovšetkým pri extrémnych ekonomických podmienkach. Niektoré výskumné štúdie tiež upozorňujú, že významná časť tržných účastníkov nejedná racionálne. V dôsledku týchto dvoch skutočností kapitálový trh nefunguje vždy optimálne, tržné ceny akcií nereflektujú presne verejne dostupné informácie a odchyľujú sa od fundamentálnych hodnôt. V kontexte účtovníctva sa neracionálne jednanie môže prejavovať tým, že užívatelia účtovných informácií prekladajú rôznu váhu jednotlivým častiam účtovnej závierky. Typickým príkladom môže byť menší dôraz, alebo dokonca ignorovanie informácií obsiahnutých v komentári a čerpanie podkladov iba z čiastok prezentovaných priamo v účtovných výkazoch. Veľakrát sa užívatelia sústredia na jediné číslo vo výkazoch, a to zisk/stratu za účtovné obdobie. (37)

4.1 Návrhy pre užívateľov a riziká súvisiace s vykazovaním

Obsahom tejto kapitoly bude objasniť vplyv meniacich sa a stále narastajúcich požiadaviek používateľov informácií z účtovnej závierky na formovanie finančného účtovníctva, predovšetkým na jeho výsledný produkt a tým je účtovná závierka.

Medzi celkové požiadavky na informácie môžeme zahrnúť:

- všeobecné požiadavky, ktoré sa vzťahujú ku všetkým skupinám používateľov a predstavujú nevyhnutné požiadavky na kvalitatívne charakteristiky informácií,
- špeciálne požiadavky, ktoré sú v podstate určené pre zvláštnych používateľov v trhovej ekonomike.

Podľa Zákona o účtovníctve č. 431/2002 Z. z. „Účtovná jednotka je povinná účtovať tak, aby účtovná závierka poskytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, a o finančnej situácii účtovnej jednotky. Zobrazenie v účtovnej závierke je verné, ak obsah položiek účtovnej závierky zodpovedá skutočnostiam a je v súlade s ustanovenými účtovnými zásadami a účtovnými metódami. Zobrazenie v účtovnej závierke je pravdivé, ak sú pri ňom použité účtovné zásady a účtovné metódy, ktoré vedú k dosiahnutiu verného zobrazenia skutočností.“

Ak by išlo o rozhodnutie, ktorí užívatelia najviac potrebujú pracovať s účtovnými dátami určite by sme tam mohli zaradiť v prvom rade manažérov podnikov. Účtovné dáta nie sú iba pre externých používateľov, a interným nepatrí len manažérske účtovníctvo. Manažéri podniku potrebujú obe informácie. Manažérske účtovníctvo im môže zaistiť informácie potrebné pre vnútropodnikové riadenie útvaru a pre riadenie nákladov. Súhrnné finančné informácie zobrazené účtovnými výkazmi sú pre manažérov dokladom toho, ako splnili svoje zámery. Podnikový manažment spoločnosti má tiež navyše zodpovednosť za spracovanie a predloženie účtovnej závierky.

- *Povinné a dobrovoľné používanie IFRS*

Účtovná jednotka má právo si zvoliť takzvanú vyššiu sústavu ako ktorú je povinná podľa zákona aplikovať. Manažéri by tiež mali zvážiť udržiavanie slovenských predpisov pre

konsolidované účtovné závierky, povinnú aplikáciu IFRS u veľkých subjektov a dobrovoľnú aplikáciu IFRS najmä u subjektov ovládaných emitentmi verejne obchodovateľných cenných papierov.

– *Tvorba a pripomienkovanie IFRS*

V rámci schvaľovacieho procesu IFRS/IASB diskutuje s verejnosťou o svojich prvotných názoroch a návrhoch na danú účtovnú problematiku. Verejnosť sa priamo podieľa na tvorbe samotného štandardu. Vo fáze prípravy štandardu prebiehajú diskusie s verejnosťou v rámci pripomienkového konania. Snažia sa motivovať k najrôznejším diskusným materiálom aj v rámci dodatočných aktivít IFRS/IASB. Transparentné zapojenie širokého spektra zainteresovaných strán do celého procesu zabezpečuje určitú legitímnosť. Naproti tomu schvaľovací proces v Slovenskej republike sa vyznačuje tým, že príprava právneho predpisu je interná a neverejná záležitosť Ministerstva financií SR, ktorý následne predkladá verejnosti svoj návrh právneho predpisu k možnému pripomienkovaniu. Tento návrh je vo väčšine prípadov jediným posledným návrhom, ktorý je podrobený len zvláštnym pripomienkam odbornej verejnosti, ktoré ministerstvo môže ale tiež nemusí brať do úvahy.

– *Nezverejnenie dostatočných informácií súvisiacich so zmenou účtovnej metódy*

V roku 2017 došlo k zmene vykazovaniu odberateľských bonusov. V minulých rokoch boli vykazované medzi nákladmi a v bežnom roku boli vykázané ako zníženie tržieb. Ide o zmenu, ktorá významne ovplyvnila súvisiace pozície výkazu ziskov a strát a spôsobila tak nezrovnalosť údajov bežného účtovného obdobia s údajmi minulého účtovného obdobia. Spoločnosť však v prílohe účtovnej závierky neuviedla doplňujúce informácie, ktoré by porovnateľnosť zabezpečili. Vzhľadom na významnosť súm by mali byť v účtovnej závierke uvedené dostatočné informácie umožňujúce porovnanie výsledkov spoločnosti za bežné a minulé účtovné obdobie.

– *Existencia nedokončeného majetku*

Spoločnosť má vo svojej evidencii nedokončený dlhodobý hmotný majetok, tento stav ale nesúhlasí s informáciami vo výročnej správe, kde spoločnosť opisuje vykonávané investície. Zostatok sa medziročne mení v závislosti na dokončovaní jednotlivých

investičných projektov, ktoré sú vždy popísané v prílohe účtovnej závierky. Vzhľadom k dostatočnému množstvu informácií v účtovnej závierke o prebiehajúcich investíciách je riziko existencie zmarených investícií malé, rovnako tak je malé aj riziko využívania nedokončeného majetku, ktorý by nezaťažoval výsledok hospodárenia spoločnosti odpismi.

– *Zmena stavu rezerv a opravných položiek*

Spoločnosť vo svojej účtovnej závierke v niektorých prípadoch neuvádza porovnateľné informácie. Napríklad informácia s údajmi minulého účtovného obdobia k výške opravnej položky k pohľadávkam nie je v účtovnej závierke uvedená. Pre overenie tejto väzby tak bolo nutné pracovať aj s účtovnou závierkou spoločnosti za predchádzajúce účtovné obdobie. Súvisiace súvzťažnosti však boli dodržané a kontrolou som nezistila žiadne rozdiely.

– *Reálnosť účtovných odpisových plánov*

V účtovnej závierke sú stanovené odpisy – lineárne. Spoločnosť účtuje o mesačných odpisoch. Drobný dlhodobý majetok je odpisovaný do 4 rokov v závislosti na predpokladanej dobe použiteľnosti. Budovy, haly a stavby majú stanovenú dobu odpisovania 20 – 60 rokov a Stroje, zariadenia a dopravné prostriedky 4 – 60 rokov. Doba odpisovania je definovaná Zákonom o dani z príjmu. V tomto prípade nemusia zohľadňovať skutočnú dobu životnosti a použiteľnosti majetku. Vyhodnotenie reálnosti odpisového plánu nemôže užívateľ účtovnej závierky vykonať. Je však možné porovnať náklady a výnosy súvisiace s predajom dlhodobého majetku vykázané vo výkaze ziskov a strát. V prípade, že tieto výnosy významne prevyšujú súvisiace náklady, je možné sa domnievať, že odpisové náklady sú nadhodnotené, pretože spoločnosť realizuje veľké zisky z predaja dlhodobého majetku a naopak. Rozdiel medzi výnosmi a nákladmi na predaj dlhodobého majetku v spoločnosti SE, a.s. je však za jednotlivé sledované obdobia s ohľadom na veľkosť spoločnosti zanedbateľný a na základe informácií zverejnených v účtovnej závierke je tak možné predpokladať, že účtovné odpisové plány neobsahujú chybu.

– *Riziká vyplývajúce z nedostatočných informácií v účtovnej závierke*

Mnohé účtovné jednotky, tým, že IAS 1, ale ani iné IFRS neobsahujú fixne stanovený formát účtovnej závierky, len možno z princípu rozpisujú dopodrobna každú jednu položku uvedenú vo výkazoch. Pre princíp významnosti však platí, že pokiaľ je informácia vyhodnotená ako nevýznamná, potom sa nemá nachádzať ani vo výkazoch, ani v poznámkach.

– *Nadhodnotenie majetku alebo výnosov/ podhodnotenie záväzkov alebo nákladov*

Účtovná jednotka používa odhady reálnej hodnoty, napríklad derivátových finančných nástrojov, s ktorými sa nemusí verejne obchodovať. Tiež je dôležité poukázať na účtovné odhadovanie reálnej hodnoty, pri použití špeciálneho modelu vyvinutého účtovnou jednotkou samou.

– *Preklasifikovanie položiek súvahy*

V praxi je potrebné dávať pozor správnu klasifikáciu majetku alebo záväzkov, napríklad z krátkodobých na dlhodobé a tiež v prípadoch opačných.

– *Chybné alebo zavádzajúce zverejnenie údajov*

V tomto prípade môže ísť napríklad o vynechanie dôležitých poznámok, zavádzanie skutočností kvôli zverejneniu finančne výhodnejšej účtovnej závierky. Dôvod na takéto konanie manažérov môže byť okrem osobných finančných prospechov tiež zvýšenie tržových akcií spoločností, pranie presvedčiť investorov, že práve investovanie do ich podnikov je najvýhodnejšie, alebo presvedčenie veriteľov o splácaní pôžičiek. Poznámky sú pre interného používateľa účtovníctva nevyhnutná súčasť účtovnej závierky. Predstavujú doplňujúce informácie obsiahnuté v súvahe a vo výkaze ziskov a strát. Uvádza sa tu, akým spôsobom sa oceňujú obstarané jednotlivé druhy majetkov. V poznámkach sú okrem spôsobov oceňovania majetku aj skompletizované údaje napríklad o vlastnom imaní.

ZÁVER

Z histórie účtovníctva je zrejmé, že veľmi závažným problémom je oceňovanie. Z hľadiska tejto problematiky je dôležité spomenúť, že ide o oblasť, kde je potreba pravdivého a verného zobrazenia zásadná. Od spôsobu oceňovania, použitých metód ocenenia, oceňovacích veličín, zvolených zásad a princípov závisí celá vypovedacia schopnosť účtovnej závierky a tým aj finančnej analýzy, prostredníctvom ktorej sa predstavujú základné informácie pre používateľov.

Cieľom diplomovej práce bolo posúdenie aplikácie princípov reálnej hodnoty a jeho dopadov na relevantnosť informácií zverejňovaných v účtovných závierkach. Pre naplnenie hlavného cieľa sme v analytickej časti využívali informácie spoločnosti SE, a.s., kde boli následne vypracované návrhy pre vybranú skupinu užívateľov účtovných informácií.

V práci boli popísané rozdiely v oceňovaní reálnou hodnotou a historickou cenou a zároveň boli vypísané zistené výhody a nevýhody použitia týchto metód. Jedným z dôsledkov aplikácie modelu precenenia je zvýšenie ocenenia dlhodobého hmotného majetku a teda v konečnom dôsledku aj celkovej bilančnej sumy. Z preceňovanej súvahy je vidieť ako pôvodná hodnota aktív zo sumy 8 236 473 tisíc EUR bola zvýšená o 1 682 569 tisíc EUR. Po precenení na reálnu hodnotu bilancia v úvahe vyčíslila 9 919 042 tisíc EUR.

Z analytickej časti práce sú zistené skutočnosti, že úroveň 1 predstavuje najpresnejšiu informáciu o reálnej hodnote, kým úroveň 3 je spojená s výraznou mierou odhadov, ktoré môžu viesť ku skresleniu. Účtovná jednotka sa preto musí snažiť použiť úroveň 1 a ak to nie je možné, úroveň 2. Ak vyššie uvedené možnosti neprichádzajú do úvahy, má sa použiť úroveň 3. Častokrát sa stáva, že pri použití oceňovacích techník vstupujú do určenia reálnej hodnoty na trhu pozorovateľné, ale i nepozorovateľné vstupy, čím vzniká otázka, ktorá úroveň by mala byť použitá. V takomto prípade je potrebné posúdiť významnosť jednotlivých vstupov do oceňovacieho modelu. Ak je významných viacero premenných, výslednú reálnu hodnotu treba zaradiť do najnižšej úrovne.

Účtovná jednotka je povinná zverejniť v účtovnej závierke pre užívateľov informácie o technikách oceňovania a premenných v nich použitých. V prípade, ak sú použité významné premenné, ktoré nie sú pozorovateľné na trhu, má účtovná jednotka tiež zverejniť vplyv ocenenia na výsledok hospodárenia a na ostatné súčasti komplexného výsledku hospodárenia za účtovné obdobie.

Z teoretického hľadiska je národná právna úprava účtovníctva Slovenskej republiky, smernica EÚ o účtovných závierkach a US GAAP viac zameraná na uplatňovanie zásady opatrnosti pri oceňovaní. Zameriavajú sa viac na overiteľné informácie a uplatňovanie modelu ocenenia v historických cenách. Z teoretického hľadiska je preceňovanie na úrovni IFRS povolené častejšie, ako je tomu v národnej úprave a US GAAP.

IAS/IFRS je založený na odlišných princípoch ako národná účtovná legislatíva, čím je vytváraný predpoklad na výrazné odlišnosti týchto dvoch súborov predpisov. Diferencie ale nie sú trvalé a postupom času sa zmenšujú. Súvisí to i so vstupom Slovenskej republiky do EÚ, ktorej snahou je vytvárať jednotný trh voľného pohybu kapitálu, pracovných síl, tovaru a služieb. Tento cieľ si vyžaduje rovnaké pravidlá i v oblasti účtovníctva a vykazovania. IAS/IFRS sú postupne zapracovávané do spoločnej európskej legislatívy a preto sa dostávajú aj do slovenských účtovných predpisov. Proces zosúladzovania národnej účtovnej legislatívy a IAS/IFRS sa začal už pred vstupom Slovenskej republiky do EÚ a stále ďalej pokračuje.

V poslednom období sa v účtovníctve z hľadiska oceňovania kladie dôraz na reálnu hodnotu namiesto historických nákladov. Túto skutočnosť môžeme vyjadriť, že dané aktívum u ktorého môžeme objektívne jeho reálnu hodnotu zistiť sa vedie v reálnych hodnotách. Reálna hodnota je teda jednou z foriem realizovateľnej hodnoty – bežných cien. Z tejto charakteristiky sa dá tvrdiť, že je výrazom ekonomického racionálneho chovania a účtovníctvo tak približuje svoje informácie potrebám finančného riadenia. Štandard IFRS 13 zároveň poskytuje účtovným jednotkám metodiku ako reálnu hodnotu odhadnúť a stanoviť.

Z teoretickej a praktickej časti bolo zistené, že oceňovanie je hlavným prvkom účtovnej závierky. V účtovníctve sa využíva rada rozdielnych oceňovacích báz, ktoré sa ďalej aplikujú v rôznom rozsahu a v rôznych kombináciách. Prínosom tejto záverečnej práce bolo prehĺbenie vedomostí danej problematiky prostredníctvom štúdia literatúry a iných

zdrojov a jej následná aplikácia v praxi. Za prínosné možno považovať prehľad odlišností, výhod a nevýhod v oceňovaní reálnou hodnotou IFRS 13. Práca je určená najmä čitateľom zaoberajúcim sa financiami, účtovníctvom a tiež môže poslúžiť študentom ekonomických odborov pri ich štúdiu.

ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV

1.DVOŘÁKOVÁ, Dana. *Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS*. 4. aktualiz. a rozš. vyd. Brno: BizBooks, 2014.

ISBN 978-80-265-0149-7

2.HINKE, Jana. *Účetní systém IAS/IFRS: [charakteristika účetního systému]*. Praha: Kernberg Publishing, 2007. ISBN 978-80-903962-2-7.

3.MLÁDEK, Róbert. *O účetních standardech IFRS a US GAAP*. In: *Youtube* [online].11.01.2017[cit.2019-01.02].Dostupné z:
<https://www.youtube.com/watch?v=nncI973QKNY>

4.Pkf International Ltd. *Wiley IFRS 2017 Interpretation and Application of IFRS Standards*. John Wiley & Sons: 2017. ISBN 978-1-119-34025-6.

5.FICBAUER, Jiří a David FICBAUER. *Mezinárodní účetní standardy a daňové systémy*. 5. aktualiz. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2012. ISBN 978-80-7418-143-6.

6.CHRISTIAN, Dieter a Norbert LÜDENBACH. *IFRS essentials*. Hoboken, N.J.: Wiley, 2013. ISBN 978-1-118-49471-4.

7.*Rozšíření IFRS o nová pravidla* [online]. 2019 [cit. 2019-04-10]. Dostupné z:
<http://www.lvc.cz/informacni-zdroje-ifrs/rozsireni-ifrs-o-nova-pravidla/>

8. BŘEZINOVÁ, Hana. *Rozumíme účetní závěrce podnikatelů*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-640-2.

9.BŘEZINOVÁ, Hana a Vladimír MUNZAR. *Účetnictví I*. Praha: Institut svazu účetních, 2006. ISBN 80-86716-29-5.

10.VAŠEK, Libor. *Finanční účetnictví a výkaznictví*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Institut certifikace účetních, 2014. ISBN 978-80-86716-97-8.

11.IFRS do kapsy 2015 . In: Deloitte [online]. 2015 [cit. 2018-12-29]. Dostupné z:
http://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/audit/IFRSdo_kapsy_2015.pdf

- 12.STROUHAL, Jiří. *Účetnictví - velká kniha příkladů*. Brno: BizBooks, 2014.
ISBN 978-80-265-0154-1.
- 13.FICBAUER, Jiří. *Mezinárodní standardy účetního výkaznictví*. Brno: CERM, 2016.
ISBN 978-80-214-5390-6.
- 14.JÍLEK, Josef a Jitka SVOBODOVÁ. *Účetnictví podle mezinárodních standardů účetního výkaznictví*. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4710-1
- 15.KRUPOVÁ, Lenka. *IFRS: Mezinárodní standardy účetního výkaznictví*. Praha: VOX, 2009. ISBN 978-80-86324-76-0.
- 16.ŠRÁMKOVÁ, Alice a Martina KŘIVÁNKOVÁ. *Mezinárodní standardy účetního výkaznictví - praktické aplikace*. 7. aktualiz. vyd. Praha: Institut certifikace účetních, 2017. ISBN 978-80-87985-10-6
- 17.MLÁDEK, Robert. *Postupy účtování podle IFRS: IFRS policies and procedures*. Praha: Leges, 2009. ISBN 978-80-87212-13-4.
- 18.PASEKOVÁ, Marie a Jiří STROUHAL. *Mezinárodní standardy účetního výkaznictví (IFRS) v praktických aplikacích: studijní pomůcka pro distanční studium*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2012. ISBN 978-80-745-4151-3.
19. Nařízení komise (ES) č. 1126/2008 ze dne 3. listopadu 2008, kterým se přijímají některé mezinárodní účetní standardy v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002. [online]. [cit. 2018-12-09] Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A02008R1126-20140101>
- 20.SZÁSZOVÁ, R. a kol. *Vybrané kapitoly z účetnictví podnikatelských subjektů II*. 1. vyd. Bratislava: EKONÓM, 2012. ISBN 978-80-225-3528-1.
- 21.ŠLOSÁROVÁ, Anna. *Analýza účtovnej závierky*. Bratislava: EKONÓM, 2014. ISBN 978-80-225-3800-8.
- 22.STROUHAL, Jiří. a kol. *Meritum Účetnictví podnikatelů 2016*. 13. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. ISBN 978-80-7552-050-0.
- 23.*dReport Deloitte*: Deloitte Czech Republic. [online] 2014 [cit. 2018-12-28]. Dostupné z: <https://edu.deloitte.cz/cs/Content/Newsletters>.

24. Zákon o účtovníctve č. 431/2002 Z. z. zo dňa 01.08.2002
25. KOVANICOVÁ, Dana. *Jak porozumět světovým, evropským, českým účetním výkazům*. 1. vyd. Praha: Bova-Polygon, 2004. ISBN 80-7273-095-9.
26. Účtující.sk [online]. ©2015 [cit. 2019-01-04] Dostupné z: <http://uctuj.sk/nezaradene/ias-16-nehnutelnosti-stroje-a-zariadenia/9564/>
27. STROUHAL, Jiří a Martina KŘIVÁNKOVÁ. *Oceňování v účetnictví: praktické aplikace*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. ISBN 978-80-7478-366-1.
28. DVOŘÁKOVÁ, Dana. *Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS*. 5. aktualiz. vyd. Brno: BizBooks, 2017. ISBN 978-80-265-0692-8.
29. European Commission [online]. 2017 [cit. 2019-01-03]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/internal_market/accounting/ias/standards_en.htm#IAS_16
30. MELVILLE, Alan. *International financial reporting: a practical guide*. 4th ed. Harlow: Pearson, 2014. ISBN 978-02-7378-597-2.
31. SAXUNOVÁ, Darina. *Financial statements under the US GAAP and IFRS: theory, concepts, problems of financial accounting*. Prague: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-646-4.
32. KOVANICOVÁ, Dana. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. Praha: Polygon, 2012. ISBN 978-80-7273-169-5.
33. *Mezinárodní standardy účetního výkaznictví – Koncepční rámec (odst. 37)*. Bilance. Praha 2003.
34. KRAFTOVÁ, Ivana a David SUCHÁNEK. *Finanční účetnictví s akcentem na IFRS*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2010. ISBN 978-80-73953-01-0.
35. HINKE, Jana. *IAS/IFRS a vykazání finanční pozice podniku*. 1. vyd. Praha: Alfa, 2013. ISBN 978-80-87197-65-3.
36. HÁLEK, Vítězslav. *Oceňování majetku v praxi*. 1. vyd. Bratislava: DonauMedia, 2009. ISBN 978-80-89364-07-7.

37. PROCHÁZKA, David. *Ekonomické dopady implementace IFRS v Evropě*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2015. ISBN 978-80-245-2097-1.
38. *Účtovná závierka za rok 2017*. Bratislava: Slovenské elektrárne a. s., 2019
39. RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza*. 6. aktualiz. vyd. Praha: Grada Publishing, 2019. ISBN 978-80-271-2028-4
40. NÝVLTOVÁ, Romana a Pavel MARINIČ. *Finanční řízení podniku: Moderní metody a trendy*. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-6701-7
41. VOCHOZKA, Marek. *Metody komplexního hodnocení podniku*. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-7462-6
42. Výročná správa o činnosti SE a. s. za rok 2017. Bratislava: 2019. Dostupné z: <https://finstat.sk/35829052/zavierka>
43. *IFRS 13 Oceňovanie reálnou hodnotou – vybrané otázky*. [online] Deloitte 2015 [cit. 2018-12-28]. Dostupné z: <http://www.cfo.sk/articles/ifrs-13-ocenovanie-realnou-hodnotou-vyane-otazky#.WwFYHe6FOUI>
44. *Slideshare*[online] 2012 [cit. 2019-01-10]. Dostupné z: http://www.fhi.sk/files/katedry/ku/IFRS/IFRS-2012_10_30.pdf

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

DHM	Dlhodobý hmotný majetok
DNM	Dlhodobý nehmotný majetok
IASB	Medzinárodný výbor pre účtovné štandardy
IFRIC	Výbor pre interpretácie medzinárodného finančného vykazovania
IFRS	Medzinárodné účtovné štandardy
IAS 16	IAS 16 - Pozemky budovy a zariadenia
IAS 38	IAS 38 – Nehmotné aktíva
IAS 40	IAS 40 – Investície do nehnuteľností
IFRS 5	IFRS 5 –Dlhodobé aktíva držané na predaj a ukončené činnosti
US GAAP	Americké všeobecné uznávané štandardy
ÚJ	Účtovná jednotka
ÚZ	Účtovná závierka
VZaS	Výkaz ziskov a strát

ZOZNAM OBRÁZKOV

Obrázok č. 1 Použitie IFRS	20
Obrázok č. 2 Rámec ocenenia reálnou hodnotou	26
Obrázok č. 3 Hierarchia reálnej hodnoty	27
Obrázok č. 4 Rozdelenie dlhodobého majetku	32
Obrázok č. 5 Logo spoločnosti SE a.s.	43
Obrázok č. 6 Organizačná štruktúra SE a.s.	44

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka č. 1 Komparácia oceňovania	40
Tabuľka č. 2 SE a. s. v číslach	45
Tabuľka č. 3 Oceňovacie základne pre dlhodobý majetok.....	49
Tabuľka č. 4 Účtovná hodnota DNM, DHM a majetku určeného na predaj.....	50
Tabuľka č. 5 Odpisy k DHM a DNM	51
Tabuľka č. 6 Doba odpisovania stanovená spoločnosťou	52
Tabuľka č. 7 Pohyb dlhodobého hmotného majetku v súlade s IFRS	52
Tabuľka č. 8 Pohyb DHM v súlade s IFRS	53
Tabuľka č. 9 Zostatková hodnota ocenená obstarávacou cenou.....	55
Tabuľka č. 10 Tvorba rezervy z precenenia	57
Tabuľka č. 11 Súvaha ocenená zostatkovou hodnotou.....	59
Tabuľka č. 12 Precenená súvaha	60
Tabuľka č. 13 Vstupné dáta pre výpočet hodnôt finančných ukazovateľov.....	62
Tabuľka č. 14 Rentabilita celkového kapitálu	62
Tabuľka č. 15 Rentabilita vlastného imania	63
Tabuľka č. 16 Rentabilita tržieb	63
Tabuľka č. 17 Obrat celkových aktív	64
Tabuľka č. 18 Celková zadlženosť	64
Tabuľka č. 19 Zadlženosť vlastného kapitálu.....	65

ZOZNAM POUŽITÝCH GRAFOV

Graf č. 1 Štruktúra DHM	46
-------------------------------	----

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha I: Výkaz komplexného výsledku za rok 2017/2016

Príloha II: Prehľad o peňažných tokoch spoločnosti za rok 2017/2016

Príloha III: Súvaha spoločnosti za rok 2017/2016

PRÍLOHY

Príloha I: Výkaz komplexného výsledku za rok 2017/2016

Slovenské elektrárne, a.s.

VÝKAZ KOMPLEXNÉHO VÝSLEDKU za rok končiaci 31. decembra 2017 (v tis. EUR)

	<i>Rok končiaci 31. decembra 2017</i>	<i>Rok končiaci 31. decembra 2016</i>
Čistý zisk	66 133	116 833
Ostatné súčasti komplexného výsledku		
<i>Ostatné súčasti komplexného výsledku, ktoré budú následne reklasifikované do zisku alebo straty:</i>		
Čistá zmena zabezpečenia peňažných tokov, znížená o daň	8 449	-814
Efekt zmeny sadzby odloženej dane na rezervu zo zabezpečovacích operácií	-	-336
Ostatné, znížené o daň	164	10
Ostatné súčasti komplexného výsledku, ktoré budú následne reklasifikované do zisku alebo straty	8 613	-1 140
<i>Ostatné súčasti komplexného výsledku, ktoré nebudú následne reklasifikované do zisku alebo straty:</i>		
Zmena ocenenia dlhodobého hmotného majetku, znížená o daň	-489	-115
Zmena výšky rezervy na vyradovanie a likvidáciu tepelných elektrární cez rezervu z precenenia, znížená o daň	4 823	-2 572
Efekt zmeny sadzby odloženej dane na rezervu z precenenia	-	18 316
Straty z precenenia programov so stanovenými požitkami, znížené o daň	-3 235	-3 875
Efekt zmeny sadzby odloženej dane súvisiacej so stratou z precenenia programov so stanovenými požitkami	-	-510
Ostatné súčasti komplexného výsledku, ktoré nebudú následne reklasifikované do zisku alebo straty	1 099	11 244
Ostatné súčasti komplexného výsledku, znížené o daň	9 712	10 104
Celkový komplexný výsledok za rok, znížený o daň	75 845	126 937

Príloha II: Prehľad o peňažných tokoch spoločnosti za rok 2017/2016

Slovenské elektrárne, a.s.

VÝKAZ PEŇAŽNÝCH TOKOV
za rok končiaci 31. decembra 2017
(v tis. EUR)

	Pozn.	Rok končiaci 31. decembra 2017	Rok končiaci 31. decembra 2016
PEŇAŽNÝ TOK Z PREVÁDZKOVEJ ČINNOSTI			
Zisk pred zdanením		93 056	151 003
<i>Položky upravujúce zisk pred zdanením na čistý peňažný tok z prevádzkovej činnosti:</i>			
Odписы, amortizácia a zníženie hodnoty dlhodobého majetku	5,6	188 665	195 041
Amortizácia výnosov budúcich období		-914	-918
Zisk z predaja dlhodobého hmotného a nehmotného majetku	23	-159	-1 568
Výnosové úroky	25	-2 751	-2 851
Výnosy z dlhodobých investícií	25	-878	-600
Úroky z ostatných rezerv (zamestnanecké požitky, environmentálna rezerva)	25	683	1 628
Úroky z rezervy na vyradenie a likvidáciu jadroveenergetických zariadení a náklady na ukladanie vyhoreného paliva a vyradenie a likvidáciu tepelných elektrární	25	86 226	83 348
Úroky z úverov a pôžičiek		1 926	3 466
Zmena odhadu rezervy na vyradenie a likvidáciu jadroveenergetických zariadení, ukladanie vyhoreného paliva a zmena rezervy na vyradenie a likvidáciu tepelných elektrární cez výkaz ziskov a strát	15,16	-30 029	-9 526
Ostatné zmeny rezervy na vyradenie a likvidáciu jadroveenergetických zariadení a ukladanie vyhoreného paliva a vyradenie a likvidáciu tepelných elektrární	15,16	-619	1 089
Zmena precenenia vnorených derivátov	29	-54 507	-28 622
Zmena environmentálnych rezerv a rezerv na zamestnanecké požitky		929	-34 323
Zmena ostatných rezerv		-501	-8 801
Výnos z Národného jadrového fondu	15,25	-26 633	-25 136
Poplatok za správu Národného jadrového fondu	15	571	602
Zmena precenenia derivátových nástrojov cez výkaz ziskov a strát		10 329	-5 970
Zmena ostatného majetku a záväzkov cez vlastné imanie		164	-570
Zmeny stavu pracovného kapitálu:			
Zásoby	10	24 389	-5 640
Pohľadávky z obchodného styku a iné pohľadávky		12 899	-41 904
Záväzky z obchodného styku a ostatné záväzky		7 197	-38 325
Ostatný majetok a záväzky		-3 267	-1 299
Peňažný tok z prevádzkovej činnosti		306 776	230 124
Prijaté úroky		34	34
Zaplatené úroky		-67 242	-52 875
Zaplatená daň z príjmov		-5 823	4 282
Čistý peňažný tok z prevádzkovej činnosti		233 745*	181 565*
PEŇAŽNÝ TOK Z INVESTIČNEJ ČINNOSTI			
Obstaranie dlhodobého hmotného majetku vrátane kapitalizovaných úrokov		-475 680	-550 630
Obstaranie dlhodobého nehmotného majetku		-1 910	-1 857
Príjmy z dlhodobých investícií	25	878	600
Výnosy z predaja dlhodobého hmotného a nehmotného majetku		174	1 683
Platby do Národného jadrového fondu	15	-57 115	-60 185
Čistý peňažný tok použitý pri investičnej činnosti		-533 653	-610 389
PEŇAŽNÝ TOK Z FINANČNEJ ČINNOSTI			
Čerpanie úverov a pôžičiek		7 770 229	5 175 039
Splátky úverov a pôžičiek		-7 479 422	-4 751 919
Čistý peňažný tok z finančnej činnosti		290 807	423 120
ČISTÉ ZVÝŠENIE/(ZNÍŽENIE) PEŇAZÍ A PEŇAŽNÝCH EKVIVALENTOV		-9 101	-5 704
PENIAZE A PEŇAŽNÉ EKVIVALENTY NA ZAČIATKU OBDOBIA	12	31 123	36 827
PENIAZE A PEŇAŽNÉ EKVIVALENTY NA KONCI OBDOBIA	12	22 022	31 123

*z toho -5 745 tis. EUR (2016: 1 174 tis. EUR) predstavuje čistý peňažný tok z prevádzkovej činnosti vzťahujúci sa k ukončovaným činnostiam

Príloha III: Súvaha spoločnosti za rok 2017/2016

Slovenské elektrárne, a.s.

SÚVAHA
k 31. decembru 2017
(v tis. EUR)

	Pozn.	31. december 2017	31. december 2016
AKTÍVA			
DLHODOBÉ AKTÍVA			
Dlhodobý hmotný majetok	5	7 879 493	7 541 671
Dlhodobý nehmotný majetok	6	6 038	5 645
Aktíva z derivátových nástrojov	7	2 053	267
Investície do dcérskych spoločností, pridružených spoločností a iné cenné papiere	8, 9	15 322	15 159
Pohľadávka voči Národnému jadrovému fondu	15	1 146 531	1 063 661
Ostatné pohľadávky	11	88 139	80 907
Ostatné dlhodobé aktíva	13	4 734	5 182
Zaplatené preddavky na dlhodobý hmotný majetok	5	19 365	27 664
Dlhodobé aktíva spolu		9 161 675	8 740 156
KRÁTKODOBÉ AKTÍVA			
Zásoby	10	330 607	354 996
Pohľadávky z obchodného styku a iné pohľadávky	11	109 341	123 682
Pohľadávka zo splatnej dane z príjmov	26	3 337	3 696
Aktíva z vnorených derivátov	7	2 446	16
Aktíva z derivátových nástrojov	7	249 313	196 723
Peniaze a peňažné ekvivalenty	12	22 022	31 123
Ostatné krátkodobé aktíva	13	23 645	23 083
Majetok klasifikovaný ako držaný na predaj	5	1 374	56
Aktíva vyradovanej skupiny súvisiace s ukončením činnosti	31	15 282	15 114
Krátkodobé aktíva spolu		757 367	748 489
AKTÍVA SPOLU		9 919 042	9 488 645
VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY			
VLASTNÉ IMANIE			
Základné imanie	14	1 269 296	1 269 296
Rezerva z precenenia	14	2 901 558	2 897 224
Ostatné rezervy	14	216 848	211 470
Výsledok hospodárenia, z toho:	14	-375 501	-441 634
<i>Výsledok hospodárenia predchádzajúcich období</i>		-441 634	-558 467
<i>Výsledok hospodárenia za bežné obdobie</i>		66 133	116 833
Vlastné imanie spolu		4 012 201	3 936 356
DLHODOBÉ ZÁVÄZKY			
Rezerva na vyradovanie a likvidáciu jadroenergetických zariadení a náklady na ukladanie vyhoreného paliva	15	1 858 857	1 800 025
Rezerva na vyradovanie a likvidáciu tepelných elektrární	16	116 622	128 952
Záväzky z vnorených derivátov	7	12 776	64 853
Záväzky z derivátových nástrojov	7	90 603	13 031
Zamestnanecké požitky	17	39 430	33 870
Ostatné rezervy	18	20 639	20 637
Úvery a pôžičky	19	2 474 399	1 295 024
Ostatné dlhodobé záväzky	20	346	310
Odložený daňový záväzok	26	308 812	286 169
Dlhodobé záväzky spolu		4 922 484	3 642 871
KRÁTKODOBÉ ZÁVÄZKY			
Rezerva na vyradovanie a likvidáciu jadroenergetických zariadení a náklady na ukladanie vyhoreného paliva	15	18 714	15 478
Rezerva na vyradovanie a likvidáciu tepelných elektrární	16	187	452
Záväzky z derivátových nástrojov	7	267 617	273 610
Zamestnanecké požitky	17	1 134	1 383
Úvery a pôžičky	19	333 048	1 236 223
Záväzky z obchodného styku a iné krátkodobé záväzky	21	342 603	362 863
Záväzok zo splatnej dane z príjmov	26	2 035	1 491
Ostatné krátkodobé záväzky	20	3 536	4 378
Ostatné rezervy	18	12 724	12 782
Záväzky vyradovanej skupiny súvisiace s ukončením činnosti	31	2 759	758
Krátkodobé záväzky spolu		984 357	1 909 418
Záväzky spolu		5 906 841	5 552 289
VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY SPOLU		9 919 042	9 488 645